

RIBIČ

3

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2015
LETNIK LXXIV

ISSN 0350-4573

Naša ribičija na sejmu Alpe-Adria Turizem

Letošnji sejem Alpe-Adria Turizem je trajal od 28. do 31. januarja na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Na skupni razstavnici smo se pod nazivom Športni ribolov na rekah, jezerih in v morju v Sloveniji skupaj uspešno predstavili Ribiška zveza Slovenije, Zavod za ribištvo Slovenije in Zveza za športni ribolov na morju Slovenije. Kot gost je na naši stojnici sodelovala tudi Delovna skupnost ribiških organizacij Alpe-Adria.

O srednji moto letošnjega nastopa Ribiške zveze Slovenije in Zavoda za ribištvo Slovenije je bil *Zaščitimo domorodne ribje vrste slovenskih celinskih voda*. Ribiška zveza Slovenije se je na sejmu predstavila s svojo dejavnostjo, povezano z varovanjem voda, upravljanja z ribjim življenjem in ribolovom na rekah in jezerih Slovenije. Predstavili smo brošuri Ribolov na rekah in jezerih v Sloveniji in Muharjenje v Sloveniji. Poleg tega smo obiskovalcem ponudili tudi dva prospekta – enega o dejavnosti Ribiške zveze Slovenije, drugega pa na temo zaščite domorodnih ribjih vrst v sladkih vodah. Posebej so se s svojimi prospekti in filmi predstavile ribiške družine Bled, Idrija, Ilirska Bistrica, Ljubno, Novo mesto, Radovljica in Tolmin. Posebna novost je bila predstavitev projekta *Urbani ribolov na Ljubljani in njenih pritokih*. V njem so RD iz Conskega odbora Ljubljance skupaj z Zavodom za ribištvo Slovenije predstavili reko Ljubljanico s pritoki in možnosti ribolova na njej. Projekt je naletel na veliko zanimanje obiskovalcev in predstavnikov medijev. Tako ga je že pred sejmom predstavila nacionalna TV Slovenija v oddaji Na lepše, v času sejma pa tudi Ljubljanski dnevnik in drugi mediji. V času sejma smo predstavniki Ribiške zveze Slovenije in Zavoda za ribištvo Slovenije predstavili svojo dejavnost tudi županu Ljubljane Zoranu

Na skupni razstavnici smo se pod nazivom *Športni ribolov na rekah, jezerih in v morju v Sloveniji* skupaj uspešno predstavili Ribiška zveza Slovenije, Zavod za ribištvo Slovenije in Zveza za športni ribolov na morju Slovenije.

Posebna novost je bila predstavitev projekta *Urbani ribolov na Ljubljani in njenih pritokih*. V njem so RD, povezane v Conskem odboru Ljubljance, skupaj z Zavodom za ribištvo Slovenije predstavile reko Ljubljanico s pritoki in možnosti ribolova na njej.

Jankoviču ter predstavnikom agencije SPIRIT in Ljubljanske turistične organizacije. Mesto Ljubljana je projekta *Urbani ribolov na Ljubljani in njenih pritokih* ter Zavoda za ribištvo Slovenije *Riba park* uvrstilo v

okvir turističnih aktivnosti Ljubljane in projekta Ljubljana – zelena prestolnica Evrope 2016.

Zavod za ribištvo Slovenije se je predstavil s svojim strokovnim delom na področju sladkovodne-

ga ribištva. Obiskovalcem sejma so ponudili brošure domorodnih ribjih vrst slovenskih celinskih voda. Na panojih, s filmi in tiskanimi besedo so predstavili svoje strokovno delo na področju upravljanja s slovenskimi domorodnimi ribjimi vrstami v celinskih vodah, s poudarkom na sulcu in potočni postrvi. Na razstavnici je Zavod za ribištvo Slovenije predstavil zasnovo za projekt *Riba park* – ribiško učno pot, ki jo načrtujejo v sodelovanju z RZS na lokaciji v Gameljnah, kjer imajo sedež.

Zveza za športni ribolov na morju Slovenije je predstavila možnosti športnega ribolova v Sloveniji na morju in ribolovno opremo za ribolov na morju.

Obiskovalcem smo ponudili tudi nekatere specialitete iz sladkovodnih rib, paštete iz prekajenih postrvi in soma ter terino iz zlatovščic, morski ribiči pa marinirane sardele in karpačo iz brancina.

Poleg splošnih obiskovalcev so naš razstavnici prostor obiskali tudi številni novinarji. V četrtek, 29. januarja, so nas obiskali turistični novinarji iz združenja FIJET z območja Alpe-Jadran pod vodstvom znanega turističnega novinarja Draga Bulca. Predstavili smo jim športni ribolov v rekah, jezerih in na morju, delovanje vseh treh organizacij ter prej navedene projekte.

Borut Jerše

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja

Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 2974.
Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:

Tržaška cesta 134,
1000 Ljubljana.

Telefon:
uredništvo:
(01) 256 12 97
tajništvo:
(01) 256 12 94
041 738 849
telefaks:
(01) 256 12 95
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:
Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si
sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si
tajništvo RZS
tajnistvo.rzs@ribiska-zveza.si
računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si
uredništvo glasila Ribič
glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
odgovorni urednik:
Igor Holy

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Jože Kuzma

Člani:

MMiran Habe, Borut Jerše,
Robert Skrbinek, Jože Vrhunc

ČASOPISNI SVET:
predsednik:
dr. Tomo Korošec

Člana:
dr. Jože Ocvirk, dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Marjetka Šivic

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost

Naklada: 11.100 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

SEJMI

Naša ribičija na sejmu Alpe-Adria Turizem

Borut Jerše 42

OHRANIMO NARAVO

Ponovna oživitvev Temenice

Borut Jerše 44

Uničili drstišče

Irena Kavčič 46

RIBIŠTVO

Bolezen zaspanih koi krapov

Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med. 47

IZ NAŠE PRETEKLOSTI

Riba kot hrana, zdravilo, simbol in prisodobna

Dr. Romana Erhatič Širnik 49

PREDSTAVLJAMO VAM

Vsi za enega, eden za vse

Jože Šmejc 50

NE SPREGLEJTE

Urbani ribolov – reka Ljubljanica s protoki

Jure Ušeničnik 52

ALI JIH POZNAMO

Deviška lška

Jure Ušeničnik 54

ČUDOVITI RIBIŠKI DNEVI

Zimski dnevi in ljubi kruhek

Lenart Levičar Bahtjari 57

Ribolovno dovolilnico prosim

Lenart Levičar Bahtjari 58

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

Tujerodna rdečeperka v Cerkniskem jezeru

Dejvid Tratnik 60

Uspešno delo z mladimi ribiči v Koroški ribiški družini

Robert Preglau 61

DOGODKI

Med nebom, ribami in krapji

Tone Urbas 60

EN DAN Z RIBIČI

Strast, odločnost in pogum

Tone Škrbec 62

O ribičiji in še čem

Tone Škrbec 62

POPRAVEK

Soliden uspeh slovenskih tekmovalcev

Jože Šmejc 65

MUHARSKI KOTIČEK

Pijavka

Nadica in Igor Stančev 66

NASVETI

Toga naveza

Radek Filip 69

Nekaj napotkov za muharjenje v marcu

Vladimir Mikec 72

RIBIŠKA PRIPOVED

Sulčarjeva izpoved

Nace Nouvel 75

OBVESTILA

Ribiški sejmi v letu 2015

Borut Jerše 77

V SPOMIN

Karol Koblar

77

RIBIČI KUHAJO

Pašteta iz prekajene postrvi v ovoju iz masla

Borut Jerše 78

Izberite si najuspešnejši dan za ribolov

78

KAPITALNI ULOVI

79

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Prosimo vse dopisnike, ki svoje prispevke pišete na osebnih računalnikih, da jih, če je le mogoče, pošiljate po e-pošti glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si, originalni izpis prispevka pa z običajno pošto na naslov uredništva. Na isti naslov lahko pošljete tudi disketo s prispevkom in priloženim izpisom.

Prispevke za glasilo Ribič je treba poslati uredništvu trideset (30) dni pred izidom, nujna obvestila pa dvajset (20) dni pred izidom.

Poslanih prispevkov ne vračamo, razen na avtorjevo željo. Izvirnike hranimo 15 dni od objave v glasilu. Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Nenaročene prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo. Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča, skladno s programsko zasnovano.

Uredništvo

Ponovna oživitev Temenice

»Nisem verjel, da bom doživel, da se bo stanje v reki Temenici še kdaj izboljšalo. Ob njej sem rasel. Živo se spominjam globokih tolmunov, kjer smo se kot otroci kopali. V njej je bilo veliko rib, od potočnih postrvi do klenov, ščuk in divjih krapov. Zelo hudo mi je bilo, ko sem opazoval, kako reka propada. Pritiski nanjo so bili prehudi. Srečen sem, ko vidim, da se zadnji dve leti stvari vidno popravljajo. Sedaj spet verjamem, da lahko reko moje mladosti s skupnimi napori oživimo in jo vrnemo v stanje, v kakršnem je bila pred dobrimi tridesetimi leti,« je dejal Tone Blatnik, gospodar pododbora Temenica RD Novo mesto.

Temenica

Reka Temenica je poleg Ljubljanice in Reke ena najbolj značilnih ponikalnic slovenskega krasa. Medtem ko Ljubljana in Reka tečeta po značilni kraški Notranjski, Temenica teče ob robu kraškega sveta Dolenjske. Temenica je ena bolj znanih dolenjskih ponikalnic, saj na svoji poti do izliva v Krko ponikne kar dvakrat. Dobršen del tako teče po temačnem kraškem podzemlju, zaradi česar je bržkone tudi dobila svoje ime. Njen površinski tok se začne na nadmorski višini nad 550 m in se prvič konča na višini 264 m. V dolžino meri skoraj 28 km. Izvira na južnih pobočjih Posavskega hribovja, pri naselju Javorje v občini Šmartno pri Litiji. Nato teče mimo kraja Temenica v občini Ivančna Gorica, nadaljuje svojo pot po Dolenjskem podolju in teče skozi Občino Trebnje, kjer prvič ponikne v več požiralnikih pri Dolenjih Ponikvah. Na dan pride v Mirnopaški dolini pod hribom Svete Ane v izviru Zijalo. Od tam teče do ponorov pri Goriški vasi, kjer drugič izgine pod površje. Tretji, zadnji izvir Temenice je v Luknji pri Prečni. Potem teče čez Zaloško polje in se kot levi pritok izlije v Krko.

Temenica ima večje pritoke le v zgornjem delu, kjer z desne vanjo priteka potok Bukovica. Preostale površinske pritoke dobi z leve strani, saj je desna stran porečja v kraški Suhi krajini, ki reko prek podzemlja napaja šele v spodnjem toku. Od kraja Breg ima reka številne okljuje in je plitvo vrezana, pogosto poplavlja. Do Trebnjega ima vodni tok še nekatere alpske značilnosti, kasneje pridobi vse značilnosti kraške reke. Celotno porečje reke Temenice meri več kot 300 km².

Počasna smrt

Razlogov za slabšanje razmer za življenje v reki Temenici je več. Po franciscejskem

Djordje Vučković, predsednik RD Novo mesto

katastru iz let 1823 do 1826 je bilo na reki Temenici in na pritoku Bratnišča od njenih izvirov v južnih pobočjih Posavskega hribovja do požiralnikov v Dolnjih Ponikvah od časov nastanka katastra do konca prve svetovne vojne vsaj 39 objektov, predvsem mlinov. Vsi so imeli jezove, ki so jih mlinarji tudi redno vzdrževali. Jezovi so zadrževali vodo, da v sušni dobi ni prehitro odtekla. Pod jezovi so bili tolmunji, v katerih je mrgolelo rib, veliko je bilo tudi potočnih rakov. Od nekdanje mlinarske obrti, ki je preživljala ljudi v tamkajšnjih krajih, je ohranjen le še Grilov mlin na Bukovščici. Objekti, v katerih so bili mlini, propadajo. Zdaj se občasno zavrte kolesa še na mlinu v Čagoščah (kakšen kilometer nad vasjo Temenica), drugod skoraj že ni sledu o nekdanjih mlinih. Podrli so se tudi jezovi, ki so dajali ribam skrivališča v globokih tolmunih in v reko dodajali kisik. Ker jih ni več, voda hitreje odteka. Njen nivo pada, na dnu se pospešeno nabira

Bojan Arih, predsednik pododbora Temenica

mulj. Nema lokrat voda pozimi upade, ker snežne padavine prevladujejo pred deževnimi, poleti pa svoje dodajajo tudi sušna obdobja. Na pomanjkanje vode zelo vplivajo tudi veliki odvzemi na samem izviru za napajanje trebanjskega vodovoda in vzdolž celotnega vodotoka za druge namene. V sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja so se pritiski na reko zelo povečali; nastajale so nove hiše, rasla je industrija, veliko odplak pa je odteklo v reko. Zaradi uporabe sodobnih pralnih, čistilnih ter različnih kemičnih sredstev v gospodinjstvih, kmetijstvu in industriji, mineralnih gnojil ter drugih posledic intenzivnega kmetovanja je v njej skoraj ugasnilo življenje. Reka takega pritiska ni zdržala.

Neustrezno ločevanje odplak

Onesnaženje prihaja iz vseh mogočih virov. Pojavlja se razpršeno onesnaževanje, kamor uvrščamo onesnaževanje s kmetijskih površin, pa tudi točkovne obremenitve s številnimi nedovoljenimi izpusti odpadnih izcednih vod in fekalij. Reko zelo onesnažuje tudi odtekanje gnojnice vanjo.

Veliki Gaber z okolico ima v dolini Temenici edini pravo čistilno napravo, ki je bila zgrajena med letoma 2006 in 2010, medtem ko Šentlovrenc in Velika

Izdelava umetnih muh in prodaja pripomočkov za muharjenje

Servisiranje ribiške opreme, krpanje ribiških škornjev in menjava podplatov

GSM: 040/225-516, e-naslov: ribistvo.mozina@gmail.com

Loka ter naselja v njuni okolici meteorne in fekalne vode še vedno spuščajo v naravo in reko. V Trebnjem sicer je čistilna naprava, ki sprejema odplake širšega območja mesta Trebnje in tudi odplake industrijskega izvora. Delovati je začela v letu 1982 ter v letu 2004 doživela obnovo in razširitev. Območje mesta Trebnje po vseh dosedanjih ugotovitvah rabi sodobno čistilno napravo, ki bi ločevala fekalne odplake in meteorno vodo, kajti ko nastanejo poplave, so razmere takšne, kot da Trebnje sploh nima čistilne naprave.

Tone Blatnik, gospodar pododbora Temenica

Pogini kot posledica neugodnih razmer

Ribiči se niso želeli sprijazniti z dejstvom, da njihova reka umira. Bojan Arih, predsednik pododbora Temenica, je dejal: »Najpomembnejše je dejstvo, da je prišlo do premika v glavah ribičev – članov našega pododbora. Pričeli so se zavedati, da je naša temeljna naloga zagotavljanje ribam prijaznega življenjskega okolja, ne le ribolov. Tako je dozorela odločitev, da moramo vrniti življenje naši reki, ob kateri in s katero živimo. Pri tem smo imeli tudi polno podporo matične RD Novo mesto. Natančno smo popisali, katere zapornice bi bilo smiselno obnoviti in kje bi bilo smiselno zgraditi pragove. Tako smo prvo resno pobudo o ureditvi zapornic dali že leta 2006, ko so po nekaj sušnih poletjih razmere v reki postale nevdružne. Posledica majhnega pretoka vode in nizkega vodostaja so bili pogini, zelo slaba je bila tudi kakovost vode. RD je o stanju reke obvestila pristojne državne institucije, vendar odgovora ni bilo.«

Leta 2007 je nastal prvi večji pogin rib. Ribiči so iz reke pobrali več kot 350 kilogramov poginulih rib. Glavna razloga sta bila nizek vodostaj in neustrezna komunalna infrastruktura Trebnjega, ki omogoča mešanje meteornih vod z odplakami, kar je pri kratkotrajnih in obilnih padavinah povzročilo odtokanje viškov neposredno v reko. Pogini rib so nato sledili še v letih 2009 in 2011. Reko so pestila številna onesnaženja, poleti pa

huda suša in odprtje požiralnikov. Ribiči so morali ponovno reševati razmere. Vodni živelj so iz najbolj kritičnih delov reke preselili nizvodno od Zijala, kjer je bilo več vode. Na tak način so preprečili ponoven večji pomor. Nikakor pa se niso želeli sprijazniti z dejstvom, da je bilo edino, kar lahko in kar so morali delati, pobiranje mrtvih rib ob vsakoletnih poginih. Zavedali so se, da položaj lahko reši le celovita sanacija reke. Zato so se trudili, da bi s vzpostavitvijo ukrepov za trajno ponovno oživitev reke izboljšali razmere za življenje v njej in ji počasi vrnili življenje.

Aktivnosti za oživitev reke

V sodelovanju z RZS in ARSO so se z vso vnemo lotili evidentiranja virov onesnaževanja reke Temenice od Dolnjih Prapreč do Ponikev. Člani pododbora Temenica so v letu 2013 pregledali 25 kilometrov reke in 5 km pritokov ter v kataster prispevali popis sedemnajstih sumljivih iztokov v reko. Teh podatkov doslej ni zbral še nihče, čeprav bi jih morali imeti že zdavnaj kot argument resne razprave o sanaciji, predvsem pa bi iztoke morali odpraviti že zdavnaj. Po oceni ribičev podatki verjetno še vedno niso povsem popolni, kajti leta in leta se ni nihče ukvarjal z nadzorom iztokov, tako da so lahko prenekateri še skriti in zasuti z muljem ter blatom. Že prve ocene pa so pokazale, da gre za razmere, ki so na robu katastrofe.

Stvari so se začele reševati v letu

Temenica (foto: Z. Leko)

Obnovljena brv in zapornica Zakrajškovega mlina pri Ponikvah (foto: Z. Leko)

Pododbor Temenica

RD Novo mesto je najštevilčnejša izmed 64 ribiških družin v Sloveniji in šteje 630 članov. Zaradi neposrednega in smotrnejšega izvajanja dejavnosti, predvsem gojitve in varstva rib, varovanja voda in narave ob njej ter sklicevanja zborov članov je družina razdeljena na pododbore:

- Žužemberk,
- Straža - Dolenjske Toplice,
- Novo mesto – desni breg,
- Novo mesto – levi breg,
- Kronovo,
- Temenica in
- Ljubljana.

Člani se vanje vključujejo glede na kraj svojega stalnega prebivališča. Pododbor Temenica gospodari z reko Temenico od Velikega Gabra v Občini Trebnje do Vrhovega v sosednji mirnopedški občini in ribnikom Blato pri Račjem selu. V pododbor Temenica je včlanjenih 69 ribičev iz trebanjske, mirnopedške in mirnske občine. Predsednik pododbora je Bojan Arih, gospodar pa Tone Blatnik.

2012. Tedaj so se trebanjski ribiči srečali z županom Trebnjega Alojzijem Kastelicem, ki je težave poznal in se je zavedal tudi odgovornosti zaradi neurejene komunalne mreže. Ribiči so mu predstavili svoje delo in načrt, kako se lotiti sanacije, in za začetek predlagali sanacijo Zakrajškovega mlina pri Ponikvah. Župan se je s predlogom strinjal. Občina Trebnje je objavila javni razpis za obnovo zapornic, RD Novo mesto pa se je nanj prijavila in bila tudi izbrana za izvajalko obnove. Pripravila je projekt, pridobila ustrezna soglasja in dovoljenja, izbrala podizvajalce in stvar je stekla.

Zadovoljni z rezultati

»Očistili smo strugo in okolico, obnovili dohod do zapornic, obnovili zapornico in betonski nasip, poglobili mlinščico in strugo za zapornico. Z ureditvijo zapornice smo omogočili, da ob nizkem vodostaju lahko umetno dvignemo nivo vode in ob morebitnih izpustih s tem preprečimo hude posledice.« sta ponosna na doseženi uspeh povedala predsednik RD Novo mesto Djordje Vučković in podpredsednik Zoran Leko, ki sta se v družini zelo zavzela, da je akcija uspešno stekla. Občina Trebnje je za ureditev prispevala 7.000 EUR, ribiška

družina pa 350 delovnih ur in 200 EUR za impregnacijo brvi.

V letih 2013 in 2014 se je v sanacijo Temenice aktivno vključil tudi ARSO, enota Novo mesto. »Zavedamo se, da je bilo zares potrebno izvesti čiščenje in utrditev brežin na Temenici. Veseli smo, da nam je uspelo zagotoviti ustrezna sredstva. Dela smo opravili v soglasju z naravovarstveniki in ribiči in ob njihovi pomoči. Vemo, da je to šele začetek, a v naslednjih letih bomo z delom nadaljevali, kolikor nam bodo dovoljevale finančne možnosti.« je povedal vodja enote Robert Kepa. Tudi ribiči so bili zelo zadovoljni s kakovostjo opravljenih del, posebno še, da bo ARSO v naslednjih letih nadaljevala z deli na Temenici in tudi na drugih vodotokih, kjer z ribjim življenjem upravlja RD Novo mesto.

Z opravljenim delom ribičev pri sanaciji Zakrajškovega mlina pri Ponikvah so bili zelo zadovoljni tudi na Občini Trebnje. Zato so se na srečanju v decembru 2014 z županom Alojzijem Kastelicem in direktorjem občinske uprave Janezom Pircem dogovorili, da bo občina v okviru možnosti tudi v naslednjih letih zagotovila sredstva, da bi z deli lahko nadaljevali. Ribiči

želijo, da bi na Temenici na odseku od Ponikev do Prapreč obnovili še dve zapornici in šest do deset pragov. Po dogovoru z občino ji je RD Novo mesto že posredovala predlog obnovitvenih del na reki Temenici za obdobje od leta 2015 do 2017.

Dobri obeti za prihodnost

Glede na napisano lahko ribiči, združeni v pododboru Temenica, v sklopu RD Novo mesto, upravičeno verjamejo, da se njihovi Temenici obetajo boljši časi in da se bo vanjo vrnilo življenje. Doseženi uspehi jim bodo hkrati spodbuda za delo, ki jih še čaka. Odločeni so, da bodo z obnovo zapornic in gradnjo pragov nadaljevali. Hkrati bodo s strokovnim upravljanjem z ribjim življenjem storili vse, da bo v naslednjih letih Temenica spet zaživela kot dolenska lepota, ki bo v svojih tolmunih skrivala potočne postrvi, ščuke, klene, krape, linje, platnice, podusti, rdečeočke in zelenike, pa tudi potočne rake, kot je bilo to v mladih letih Toneta Blatnika, Bojana Ariha in drugih trebanjskih ribičev ter da bo tudi mladi rod ribičev lahko užival v lepotah reke, kakršno so doživeli njihovi očetje in dedje.

Borut Jerše

Uničili drstišče

28. novembra 2014 je Vlada RS sprejela Akcijski načrt interventnih aktivnosti zaradi poplav, ki ga je pod vodstvom Irene Majcen, ministrice za okolje in prostor, pripravila medresorska delovna skupina. V prvem sklopu so opredeljena nujno potrebna interventna gradbena dela na slovenskih vodotokih, ki bodo preprečila še večjo škodo v primeru ponovitve poplav. Na seznamu interventnih ukrepov se je znašla tudi sanacija leve brežine Soče pod pokopališčem v Kobaridu, ki je bila poškodovana v poplavah v Posočju

leta 2012. Kljub opozorilom Zavoda za varstvo narave, da časovnica izvedbe del ni sprejemljiva, je izvajalec začel z deli na Soči. Posledično je uničil eno od pomembnih naravnih drstišč soške postrvi (*Salmo marmoratus*) v zgornjem toku reke Soče, ki jo varuje Direktiva o habitatih EU. O nesprejemljivem posegu je ena največjih naravovarstvenih nevladnih organizacij WWF (World Wide Fund for Nature) obvestila Evropsko komisijo, skupaj s preostalimi nevladnimi organizacijami pa so ministrici za okolje in prostor poslali protestno pismo, v

katerem pozivajo k takojšnji začasni ustavitvi intervencijskih posegov, predvidenih v Akcijskem načrtu. Zahtevajo ponovno proučitev vseh predlaganih interventnih ukrepov in zagotovitev sodelovanja strokovnjakov s področja varstva narave, ribištva in zainteresirane javnosti pri njihovi reviziji. Interventni posegi namreč potekajo na številnih vodotokih v Sloveniji in mnogi med njimi niso načrtovani sonaravno. Po mnenju podpisnikov protestnega pisma postopek priprave Akcijskega načrta in njegova izvedba kršita evropsko in nacionalno zakonodajo.

*Irena Kavčič,
Evropski alpski program WWF,
vodja projekta Soča*

Drstišče pred posegom in po njem. (Foto: R. Svetičič)

Bolezen zaspanih koi krapov

Bolezen zaspanih koi krapov je nova virusna bolezen, ki je dobila ime po značilnih vedenjskih spremembah prizadetih krapov, ki so videti, kot bi spali.

Globalizacija, ki je zajela vse dele sodobne družbe, vpliva tudi na zdravstveno problematiko ljudi in živali. Ne le da se različne kužne bolezni hitreje in lažje širijo, pojavljajo se tudi vedno nove, ki jih imenujemo porajajoče se bolezni (emerging disease), nekatere že izkoreninjene pa se pojavijo ponovno, bodisi v že znani ali pa v še nevarnejši obliki. To so tako imenovane ponovno porajajoče se bolezni (re-emerging disease). Pri ribah je ena takih bolezni tudi Koi Sleepy Disease - KSD, za katero še nimamo uradnega prevoda in jo bomo poimenovali kar bolezen zaspanih koi krapov oziroma bomo uporabljali priznano kratico angleškega imena - KSD. Sinonim za bolezen je tudi Carp Edema Virus - CEV, v prostem prevodu virus krapске vodeniце. Gre torej za bolezen KSD/CEV.

KSD/CEV so prvič ugotovili v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja pri koi krapih na Japonskem. V Evropi se za to bolezen dolgo nismo zanimali, odkar pa so jo pred nedavnim ugotovili v Angliji, Nemčiji, Franciji, na Nizozemskem in v Avstriji, pa smo ji začeli namenjati veliko pozornost. V sosednji Avstriji sicer še niso zabeležili velikih poginov krapov zaradi te bolezni, ugotovili pa so povzročitelja pri okrasnem in gojenem krapu. Ker je okužba KSD/CEV zelo blizu nas, je prav, da so ribiči in ribogojci seznanjeni z nekaterimi temeljnimi dejstvi.

KSD/CEV je poleg spomladanske viremije krapov (SVC), koi herpes viroze (KHV) in koz krapov, o katerih smo v naši sestavki že pisali, še ena virusna bolezen, ki lahko prizadene krape. Zaradi narave vzreje v zemeljskih ribnikih, ki imajo lahko zelo velike površine, je vse kužne bolezni krapov zelo težko izkoreniniti, največkrat pa to sploh ni mogoče, zato je še toliko pomembnejše učinkovito preprečevanje. Predvsem je treba poznati nekaj temeljnih znakov, da bi zna-

li na bolezen posumiti in pravočasno preprečiti njeno širjenje.

Večina podatkov o KSD/CEV izvira iz izkušenj in študij, opravljenih na Japonskem, kjer se z boleznijo srečujejo že nekaj desetletij. Tam je izbruh bolezni povezan s stresom oziroma neugodnimi razmerami in se pojavi pri temperaturah

Vnos koi krapov v krapski ribnik je lahko tveganje za bolezen.

vode od 15 do 25 °C. Pogosto bolezen izbruhne tudi med deževno sezono od poznega junija do konca julija ali spomladi in jeseni, če so krape premestili iz zemeljskih ribnikov v betonske. Bolezen je dobila ime po značilno spremenjenem vedenju bolnih krapov, ki se obnašajo, kot bi spali. Drugi klinični in patološki znaki bolezni pa so zelo podobni tistim, ki se pojavijo tudi pri KHV. Kot pri KHV imajo prizadeti krapci udrti oči (endophthalmus), kar je za sladkovodne ribe precej nenavadno, saj imajo te pri izrazitih septikemijah (mikroorganizmi so prisotni po vsem telesu) navadno izbuljene oči (exophthalmus). Na KHV spominjajo tudi spremembe na škrgah in razjede na koži. Kot pri KHV tudi pri KSD ni nujno, da ugotovimo patološko spremenjene notranje organe. Pri krapih, prizadetih zaradi KSD, ugotavljamo še edeme (bolezensko nabiranje tekočine), tkivo škrg pa odмира (nekrotizira), zato krapci težko dihaajo in se zadušijo. Smrtnost mladih krapov je lahko tudi 80 do 100 %. Povzročitelj KSD/CEV je virus, ki so ga

videli in opisali s pomočjo elektronskega mikroskopa. Doslej virusa namreč še ni uspelo kultivirati in izolirati na celičnih kulturah, kar je sicer običajno za potrditev virusov, potrdili pa so ga z molekularnimi metodami (PCR). Kljub temu lahko z gotovostjo trdimo, da je omenjeni virus povzročitelj KSD, saj

so s tkivom škrg iz obolelih krapov, ki so kazali značilne klinične znake zaspanosti, uspešno okužili zdrave krape, ki so zboleli za povsem enakimi znaki. Na tak način so bolezen izzvali tudi, če so kužno tkivo dvanajstkrat filtrirali (pasirali) skozi bakterijske filtre. Visoko smrtnost krapov so ugotovili predvsem pri zarodu, težkem od 0,10 do 0,26 g. V površinskih (epitelnih) celicah škrg naravno in poskusno okuženih krapov so ugotovili virus, podoben krapskimi kozam. Pri bolnih krapih so ugotovili tudi patohistološke spre-

membe na trebušni slinavki, ledvicah, vranici in v črevesju. Zaradi pojava edemov so bolezen poimenovali tudi Carp Edema Virus - CEV (virusni edem krapov). Kot rečeno, je na Japonskem KSD/CEV že dolgo znana bolezen, izgubam krapov pa se izognejo, da pred pričakovanim stresom, kot ga povzročijo na primer pretiranje, prevoz in podobno, koi krape imajo v vodi, ki so ji dodali 0,5 % soli.

V Evropi doslej o KSD še nimamo prav veliko znanstvenih zapisov. Nekaj raziskav so naredili v Angliji v CEFAS (Centre for Environment, Fisheries and Aquaculture Science) v Weymouthu, nekaj na Nizozemskem in lani v Avstriji. V dosegljivih zapisih so še največkrat poročila veterinarskih uprav prizadetih držav. Da ima največ podatkov o KSD prav Anglija, ni naključje, saj so doslej tam evidencialni tudi največ primerov. Prav v Angliji so leta 2009 v Evropi tudi prvič ugotovili KSD pri uvoženem koi krapu in potem znova v letih 2011 in 2013 prav tako pri koi krapih v ljubiteljskih ribnikih. Leta 2013

so nizke vrednosti virusa ugotovili tudi pri zdravih koi krapih, ki so jih uvozili iz Izraela in Japonske. Pomembno pa je, da so v letih 2012 in 2013 KSD ugotovili tudi pri navadnih krapih, ki so kazali značilne znake »zaspanosti«. Pri tem je zanimivo, da se je pri navadnem krapu KSD pojavila pozimi in zgodaj spomladi pri temperaturi vode od 6 do 9 °C, med tem ko se pri koi krapih bolezen pojavi pri višjih temperaturah pozno pomladi in poleti. V Angliji so bili klinični znaki prizadetih krapov zelo podobni tistim, ki jih opisujejo tudi na Japonskem. Praviloma so bili krapci apatični in so zaplavali le, če so jih vznemirili, po gobčku in bazah plavutih pa so imeli razjede. Zelo značilne so bile mikroskopsko vidne spremembe škržnega tkiva, celice sekundarnih škržnih lamel pa so bile zlepljene. Spremembe, ki so jih ugotovili v drugih organih, so bile po vsej verjetnosti posledica pomanjkanja kisika zaradi prizadetosti škrge, saj v teh tkivih podobno kot na Japonskem niso ugotovili virusa. Zgodnje ugotovitve KSD so v Angliji potrdili z molekularno metodo PCR, ki so jo razvili na Japonskem, kasneje pa so v CEFAS to molekularno metodo izpopolnili tako, da zajame večji del virusnega genoma in je zato diagnostika tudi bolj zanesljiva.

Septembra leta 2013 so KSD/CEV ugotovili tudi pri koi krapih na Nizozemskem. Tam se je bolezen pojavila pri temperaturi vode 20 °C, znaki pa so bili zelo značilni. Ugotovili so veliko smrtnost, prizadeti krapci pa so bili »zaspani«, težko so dihali, bili so neješči in so imeli izrazito udrti oči. Pri patološki sekciji so ugotovili spremembe na škregah, ki so razpadale (nekroza), na njih pa je bilo tudi veliko zajedavcev *Gyrodactylus* spp. Pri notranjem pregledu ni bilo sprememb. Laboratorijsko so na Nizozemskem virus potrdili v CEFAS v Angliji.

Spomladi leta 2014 so ugotovili dva primera KSD/CEV v Avstriji. V enem primeru so bili prizadeti odrasli koi krapci, v drugem pa so okužbo ugotovili v manjšem ribolovnem ribniku pri navadnih krapih, ki so bili malo prej prineseni iz Češke.

V Avstriji so bili vsi pozitivni primeri, podobno kot v Angliji, ugotovljeni pri temperaturah 7 do 15 °C, medtem ko na Japonskem bolezen ugotavljajo tudi pri višjih temperaturah, to je od 15 do 25 °C. Poleg temperature vode je imelo pomembno vlogo tudi premeščanje rib, saj so krapci zboleli dva tedna po naselitvi. V enem primeru so bili zelo mirni, drugih znakov, značilnih za KSD, pa ni bilo. Ko so bili krapci vznemirjeni zaradi transporta ali zaradi postopkov preiskave in ko se je povišala temperatura vode od 10 na 15 °C, so se razvili izraziti klinični

znaki. V vseh primerih je bila ugotovljena lepljiva sluz na škregah in koži, posebno še na plavutih. Škrge so bile tudi blede in razpadajoče (nekrotične), vrhovi škržnih lamel pa značilno beli. Vsi preiskovani krapci so bili tudi zelo napadeni z zajedavci *Trichodina* sp., *Ichthyophthirius multifiliis*, *Gyrodactylus* sp., *Dactylogyrus* sp., *Argulus foliaceus*, *Ictyobodo necator*, *Botrioccephalus* sp. in *Capillaria* sp. V največ primerih so bile prav napadenost z zajedavci, oslabelost in sekundarne okužbe vzrok za

Po vsej verjetnosti je ta zapis o boleznih zaspanih krapov eden prvih zapisov v slovenskem jeziku, s katerim pa nismo želeli slovenskih ribičev in ribogojcev vznemirjati. Želeli smo le, da za bolezen vedo ter so previdni in upoštevajo navodila, ki veljajo za preprečevanje bolezni v ribogojstvu. Iz vseh opisanih primerov kliničnih izbruhov bolezni je razvidno, da imata pri tem veliko vlogo stres in obremenitev krapov z zajedavci. Zaenkrat je v Evropi sicer le nekaj evidentiranih pojavov KSD, ki pa bodo (so) spodbudili raziskovalce in zakonodajalce k proučevanju in objektivni oceni tveganja, ki bolezen lahko pomeni za evropsko ribogojstvo ter na tej podlagi oblikovanju ustreznih napotkov ali celo zakonodaje, ki bo to tveganje zmanjševala. Po nekaterih izkušnjah, tudi pri primeru KHV, pa vemo, da je to lahko že (pre)pozno.

smrtnost rib. Pri vseh KSD pozitivnih ribah je bila namreč opravljena tudi bakteriološka preiskava, pri kateri sta bili ugotovljeni bakteriji *Aeromonas hydrophila* in *A. sobria*. V enem primeru so skupaj s KSD ugotovili tudi koi krap herpes viruso in spomladansko viremijo krapov.

V Avstriji so vse primere KSD temeljito proučili in ugotovili številne patološke in patohistološke spremembe notranjih organov. Omenili bi le nekatere, ki so vidne tudi s prostim očesom. Na splošno so bili notranji organi krhki, blede ter lisasti. Skladno s splošnimi edemi (bolezensko nabiranje tekočine) so bila edematozna tudi celotna prebavila, v katerih je bila namesto hrane lepljiva rumeno oranžna sluz. Virus KSD/CEV v prizadetih ribah privlači imunске celice, na kar kažejo nekrotične razpadajoče rane (lezije) na škregah, ledvicah in vranici. Zaradi izrazitih patoloških sprememb na škregah krapci težko dihajo in se zadušijo. To je vzrok, da za KSD poginjajo tudi starejši krapci. Na tak način si lahko razložimo navadno kroničen potek bolezni pri naravnem izbruhu. V Avstriji so vse klinične pojave KSD tudi sami laboratorijsko potrdili, pri čemer so uporabili dve molekularni metodi PCR.

Ker metodi nista bili enako učinkoviti pri potrditvi okužbe pri koi krapih in navadnih krapih, ugotavljajo, da nobena od metod ni dovolj občutljiva in je zato povsem mogoče, da je okužba še več, pa jih nismo ugotovili. To nakazuje tudi filogenetska (proučevanje izvora in razvoja neke vrste) študija virusa v Angliji, ki je pokazala precej veliko sorodstveno oddaljenost od virusa, ugotovljenega v Angliji, od tistega, ki so ga ugotovili na Japonskem, kar prav tako potrjuje, da je bil v Anglijo virus po vsej verjetnosti vnesen že dolgo nazaj. Virusa tudi ni mogoče vzgajati na celičnih kulturah, zato ga po vsej verjetnosti ne ugotavljajo(mo) pri rutinski diagnostiki ugotavljanja vzroka obolenosti in smrtnosti krapov. Zato lahko upravičeno predvidevamo, da je morda virus KSD/CEV v Evropi že bolj razširjen, kot se zavedamo.

Gre torej za novo bolezen, ki lahko povzroča tudi večjo smrtnost krapov kot 50 %, o kateri pa vemo še zelo malo in po vsej verjetnosti tudi še nimamo učinkovitih diagnostičnih metod. Ker je virus morda (že) okrog nas, ne vemo pa, kakšen je njegov vpliv v resnici in kakšne bodo posledice za evropsko krapogojstvo, če se nenadzorovano razširi, sta potrebni ozaveščenost in previdnost, zlasti še pri morebitnem uvozu in nenadzorovanem izpustu koi krapov neznanega zdravstvenega izvora v krapске ribnike.

Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med.
Inštitut za zdravstveno varstvo in
gojitev divjih živali, rib in čebel
Veterinarska fakulteta Univerze
v Ljubljani
vlasta.jencic@vf.uni-lj.si

Literatura

Haenen, O., Way, K., Stone, D., Engelsma, M., (2014). First case of koi sleepy (KSD) by carp edema virus (CEV) in the Netherlands. 18th Annual Workshop of the National Reference Laboratories for Fish Diseases. Copenhagen. Denmark, June.

Lewis, E., Gorgoglione, B., Way, K., El-Matbouli, M., (2015). Carp edema virus/koi sleepy disease: an emerging disease in central-east Europe. *Transboundary and Emerging Diseases* 62: 6-8. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/25382453>

Miyazaki, T., Isshiki, T., Katsuyuli, H., (2005). Histological and electron microscopy studies on sleepy disease of koi *Cyprinus carpio* koi in Japan. *Diseases of Aquatic Organisms* 65: 197-207.

Way, K., Stone, D. (2014). Emergence of Carp edema virus-like (CEV-like) disease in the UK. *FinFishNews CEFAS Weymouth* 15: 32-34.

Riba kot hrana, zdravilo, simbol in prispodoba

Ljudje se že od pamtiveka ukvarjajo z ribolovom, ribe pa so od nekdaj pomemben vir hrane za človeka, včasih tudi pomemben vir preživetja. S pojavom krščanstva so bile ob petkih ali postnih dneh ribe redno na jedilniku. V celinskem delu Slovenije, dokler še ni bilo železnice in drugih hitrih transportnih sredstev, so bile to predvsem sladkovodne ribe. V starih kuharskih knjigah je mogoče najti številne recepte za pripravo ribjih jedi; najdemo recepte, kako pripraviti krapa, ščuko, belugo (vizo), soma, mreno, ostriza, postrvi, jeguljo in druge vrste rib. Žal teh kuharskih receptov danes ni mogoče preveriti, saj navedenih rib ni mogoče kupiti na trgu.

Zdravniki in zdravilci vseh vrst so od nekdaj svetovali bolnikom in prebolevalnikom uživanje ribjega mesa. Še dandanes velja kot izredno zdrava hrana, ki pa je pri mnogih še vedno premalokrat na jedilniku.

Poleg tega so posamezne vrste rib ali deli njihovega telesa veljali kot izredno učinkovita in zato tudi cenjena zdravila. O mnogostranski uporabi rib v zdravilstvu se je mogoče poučiti v nekaterih še ohranjenih starih lekarniških knjigah, v katerih so objavljeni za zdajšnje čase zelo čudni recepti. V srednjeveških lekarnah ni smelo manjkati stolčenih ribjih kosti, različnih luskin, posušenih ribjih organov in podobnega. Od sladkovodnih rib so cenili predvsem jegulje, krape, ščuke, linja, menka, pa tudi druge ribe.

Ribje meso so polagali na sveže in gnojne rane, menda z odličnim uspehom. Verjeli so, da lipanovo meso prežene kože, da je z uživanjem linjevega mesa mogoče znižati temperaturo, lahko pa z njim pozdravimo vnete oči. Pomagalo naj bi celo pozdraviti kugo. Z jeguljino krvjo naj bi bilo mogoče odpraviti bradavice in tudi rojstna materina znamenja. Bradavice je bilo mogoče odstraniti tudi z oljem, ki so ga dobili iz menkove masti. Menkovo olje pa naj bi bilo odlično sredstvo proti plešavosti.

Nadvse cenjen je bil žolč. S krapovim žolčem so zdravili očne bolezni. Somova jetra so uporabljali proti revmi in garjam. Zdrobljena ščukina čeljust je bila odlično zdravilo proti žolčnim kamnom. Zmlete ostrizeve luske so veljale za odlično sredstvo za bruhanje. Če je bolnik užival v prah zdrobljene ščukine zobe, je to spodbudilo znojenje. Apnenčaste slušne kamenčke (otolite) so padarji vdelaali v plemenito kovino in drago prodajali. Menda so pomagali proti vsem notranjim boleznim.

Ribo so kot simbol uporabljale različne kulture. Predvsem je riba znana kot eden prvih krščanskih simbolov. Izhaja iz grške besede Ichthys (riba) in kot ideogram predstavlja začetnice besedne zveze Jezus Kristus, Sin Božji, Odrešenik (Iesus Christos Theou Hyos Soter). Ribe simbolizirajo ljudi, ki verujejo v Jezusa

Ribiški prizor iz cerkve sv. Trojice v Hrastovljah. Freske je leta 1490 naslikal Janez iz Kastva. (Foto: I. Holy)

Riba – simbol krščanstva (Wikipedija)

Kristusa. V Kristusovih časih so simbol uporabljali za prepoznavanje kristjanov med sabo. Prve kristjane so preganjali, morali so se skrivati. Sporazumevali so se s samo njim znanimi simboli in ta simbol je bila riba. Kristjan je ob srečanju z morebiti drugim kristjanom narisal lok in če je bila druga oseba tudi kristjan, je dopolnila sliko z drugim lokom – nastala je riba. Simbol ribe so kristjani uporabljali tudi za označevanje krajev, kjer so se sestajali. Riba je bila navdih številnim umetnikom. V katakombah ali na starokrščanskih nagrobnih spomenikih riba predstavlja Kristusa. Motiv ribe, ki nosi ladjo na hrbtu, simbolizira Kristusa in njegovo cerkev. V slikarstvu je Kristus pogosto upodobljen kot ribič, ribe pa simbolizirajo ljudi, ki verujejo v Jezusa Kristusa.

Na malce hudomušen način so posamezne vrste rib simbolizirale nekatere

vasi na Štajerskem, predvsem v okolici Ormoža in Ljutomera. Tako so imele vasi Sodinci in Stanovno v ormoški občini ter Hrastje v Občini Radenci v svojem šaljivem grbu krapa, Branoslavci v Občini Ljutomer soma, Cezanjevci v Občini Ljutomer belugo (vizo). Tudi nekatere zdajšnje občine so za osrednji motiv v svojem občinskem grbu izbrale ribo. Občina Verzej je izbrala krapa, motiv ribe simbolizira Občino Ribnica, Občina Gornji Petrovci ima v grbu motiv vidre z ribo v gobcu.

Omeniti velja še nekatere znane prireditve, kjer prav tako najdemo ribo kot simbol. Nedavno smo imeli priložnost občudovati velikansko ščuko, maskoto cerkniškega pustovanja, na nekdanje znamenitega podkovanega krapa v Ljubljani pa je večina že skoraj pozabila.

Lastnosti oziroma značilnosti rib ljudje uporabljamo tudi v vsakodnevnem pogovoru. Za človeka, ki živi prijetno in brezskrbno življenje, lahko rečemo, da živi kot riba v vodi. Če kdo noče izdati skrivnosti, pravimo, da molči kot riba. Brezčutnega človeka velja prispodoba, da je hladen kot riba. Kadar nam gre slabo ali nam je zares neugodno, rečemo, da se počutimo kot riba na suhem. Zdravemu človeku oziroma tistemu, ki stoka, vendar mu ne verjamemo, da je bolan, po navadi odvrnemo, da je zdrav kot riba. Za človeka, ki se odlično znajde v določeni situaciji, rečemo lahko, da plava kot riba v vodi. V zdajšnjem času pogosto slišimo pregovor, da riba pri glavi smrdi, pa tudi, da nekdo ribari v kalnem. In za konec – še dandanes velja, da mora riba plavati trikrat: v vodi, olju in vinu.

Dr. Romana Erhatic Širnik

Viri:

- Krnjak, F., 2013. O ljudskih grbih in še kaj.
- Malenović, S. 2010. Riba faraonika (diplomsko delo).
- Pajak, J., 1884. Črtice duševnega žitka štajerskih Slovencev.
- Pirc, A. S., 1954. Riba v zdravilstvu in vražah. Ribič.
- Starc, I., 2004. Živalski simboli v zahodnem krščanstvu (diplomsko delo).

NA OBISKU PRI DRUŽINI PIKELJ V RADEČAH

Vsi za enega, eden za vse

Ljudje, ki si izberejo svoj življenjski prostor v objemu neokrnjene narave in ob tem s svojimi dejanji veliko pripomorejo k njenemu ohranjanju ter za naravovarstveno ozaveščanje in izobraževanje na področju športnega ribolova svojo pozornost in prosti čas namenjajo našim najmlajšim ribiškim zanamcem, so prav gotovo vredni vsega spoštovanja.

Slovenski ribiči imamo k sreči v naših vrstah kar nekaj takih, ki s prostovoljnim delom prispevajo pomemben delež k ohranjanju dolgoletnega ribiškega poslanstva. S svojim zgledom spodbujajo zanimanje in posledično vključevanje svojih družinskih članov v našo ribiško organizacijo. Tako so nastale prave ribiške »familije« – družine, v katerih njihovo življenje dodatno povezuje prav ribičija. Ena takih družin je prav gotovo družina Pikelj iz Radeč. Že na poti k njim po dolini potoka Sopota človek takoj opazi, da tod živijo in delujejo prizadevni radeški ribiči. Na to nas v strugi potoka opozarjajo številni urejeni vodni pragovi, ki ob spreminjajočem se vodnem toku nudijo zatočišče ribjemu življu. Potok, ki si utira pot med cesto in travniško-gozdno pokrajino, s svojim nemirnim žuborenjem dopolnjuje lepoto doline, ki se konča v predmestju Radeč, tik pred izlivom v Savo.

Pikljevi živijo v dolini Sopote, v naselju Stari dvor, le nekaj kilometrov oddaljenem od Radeč. Ob tem potoku je naš sogovornik Jernej Pikelj prvič zakorakal, saj je s starši živel le dobrih dvajset metrov od njega. Že takrat je z zanimanjem spremljal življenje ob vodi in v njej. Najraje je opazoval čudovite potočne postrvi, okrašene z rdečimi pikami. Med potočnicami so ga kot takratnega kratkohlčanika strašili potočni raki, če je bos zabredel v mrzlo vodo. Pri osmih letih se je vključil v RD Radeče in

takrat v roke prejel prvo pravo ribiško dovoljenje, ki je sicer veljalo le med počitnicami. Že takrat se je z zanimanjem vključeval v dejavnosti svoje RD in temu volonterskemu delu ostal zvest vse do danes.

Pred šestnajstimi leti so Jerneja starejši (nekateri žal že pokojni) člani RD Radeče nagovorili, naj prevzame mesto predsednika gospodarskega odbora (GO) v RD. To funkcijo je opravljal štirinajst let. »Takoj po prevzemu odgovorne funkcije smo pričeli z izgradnjo ribogojnice. Takratni pobudniki zahtevnega projekta smo še danes ponosni na uspešno opravljeno delo. Danes imamo uspešno valilnico postrvjeja zaroda. Zapisniki sledenja nam potrjujejo, da se je v štirinajstih letih v naši ribogojnici izvalilo 3,5 milijona zaroda postrvi. Naše postrvi bogatijo vodotoke v kar nekaj slovenskih krajih. Ribiškim družinam, ki prihajajo po naše postrvi, se v imenu radeških ribičev zahvaljujem za njihovo zaupanje, saj je njihovo sodelovanje pomembna spodbuda pri naši ribogojni dejavnosti. Sicer pa je vzreja postrvjeja zaroda namenjena predvsem našim gojitvenim potokom, s katerimi v naši RD načrtno gospodarimo. V dolini Sopote med drugim ohranjamo enajst kilometrov lovnega potoka, ki se začne v Radečah in konča pri Gostišču Celestina. Ja, trdo smo garali, da smo uspeli ribogojno dejavnost pripeljati do zelenega cilja, katerega rezultat in ponos sta ribogojni objekt ter lastna plemenska

jata čudovitih zdravih postrvi, namenjenih nadaljnjemu razmnoževanju. Da vse poteka nemotemo, imajo ogromno zaslug zvesti ribiški »udarniki« ribogojci Robi Trbovc, Vinko Mesec in Drago Čeč, ki vsako leto posamezno opravijo od 400 do 500 ur ribogojnega dela, za kar se jim ob tej priložnosti zares lepo zahvaljujem. Trenutno pričakujemo za našo dejavnost prejetje evropskega certifikata. To bo za nas najvišje mednarodno priznanje in naš velik dosežek,« je ponosno in z vidnim zadovoljstvom na obrazu povedal Jernej Pikelj, prizadevni zanesenjak in ribogojec z ogromno strokovnega znanja.

Našemu sogovorniku ribiška dejavnost pomeni zelo resno zahtevno ljubiteljsko področje, a njegova glavna dejavnost, ki mu reže kruh, je grafična dejavnost. Pred leti se je izšolal v tej stroki in ob tem spoznal svojo življenjsko sopotnico Mojco, s katero sta si v dolini Sopote s trdim delom uspela zgraditi poslopje za zasebno grafično dejavnost, ki dandanes daje kruh in topel dom njuni družini. Njuno trdno vez v času odrekanja in trdega dela je osrečilo rojstvo sina Lenarta in kasneje hčerke Tine. Ati jima je bil vedno vzor ter prvi in pravi ribiški mentor na področju ohranjanja narave in na ribiško tekmovalnem področju v panogi lov rib s plovcem (LRP). Poleg njima je bil uspešen mentor kar nekaj radeškim najmlajšim ribiškim začetnikom.

Vsi za enega, eden za vse! Ribiška družina Pikelj (z leve): Tina, Jernej, Mojca in Lenart.

V ribogojnici RD Radeče (z leve): vodja Jernej Pikelj, predsednik GO Zoran Podlesnik ter ribogojca Drago Čeč in Vinko Mesec.

Obetaven ribiški podmladek

Na ogledu v ribogojnici so me prijetno presenetili najmlajši radeški ribiči, »taborniki«. Vodila sta jih prizadevna mentorja Bojan Martinšek in Ivo Vudrag v družbi nekaterih staršev, ki so zimske počitnice izkoristili za svojevrstno ribiško doživetje v prostorih ribogojnice. Prijetno je dišalo po pečenih palačinkah, ki sta jih pripravila mentorja.

Jernej Pikelj je predstavil ekipo mladev in poudaril, da je to skupina državnih radeških prvakov v LRP. Med drugim je poudaril aktivnosti te izjemno delovne skupine, ki enkrat na teden na ribiških učnih urah z dobro voljo veliko pripomore k urejenosti ribogojnice ter njene okolice. Najbolj marljiva, Urška in Patrik, sta v sezoni opravila že vsak več kot sto udarniških ur, a tudi preostali

pridni sovrstniki jima uspešno sledijo. Njihova mentorja Bojan in Ivo sta poudarila, da je to izjemna ekipa, ki združuje športnotekmovalno in naravovarstveno ribiško dejavnost.

Vse čestitke in spoštovanje vsem omenjenim, ki s svojim delom skrbijo in zagotavljajo, da bo vzorno organizirana radeška ribičija še dolgo delovala na trdnih in uspešnih temeljih!

Najmlajši ribiški zmagovalci (z leve spredaj): Gal, Žan, Marcel, Klemen in Rok ter (z leve zadaj) mentor Ivo Vudrag, Urška, David in Patrik z mentorjem Bojanom Martinškom.

Najmlajša ribiška udarnika RD Radeče, Urška in Patrik, sta v ribogojni sezoni opravila vsak več kot sto ur dela.

Njegova žena Mojca je vseskozi skrbela za svoje družinske člane. Bila je in je še vedno v veliko oporo Jerneju in svojima marljivima otrokoma Lenartu in Tini. Nastala je prava ribiška družina, ki jo dodatno trdno povezuje prav ribičija. Pri njih ni nič neobičajnega, če je treba ob obilici dela za nekaj ur priskočiti na pomoč očetu Jerneju pri delu v ribogojnici. Živijo in delajo po mušketeriskem načelu *vsí za enega, eden za vse*. Vse to sem začutil in videl na obisku pri Pikljevih ter se na lastne oči prepričal o urejenosti ribogojnice.

Uspehov načrtnega in strokovnega dela pa v ribičiji ne žanje le Jernej s svojimi marljivimi ribogojci, temveč tudi njegova učenca, sin Lenart in hči Tina, ki sta s trdim delom dosegla raven vrhunskih tekmovalcev v lovu rib s plovcem.

Tina je v lanskem tekmovalni sezoni že tretjič zapored osvojila naslov državne prvakinja v LRP. Simpatična gimnazijka mi je zaupala, da je to njen največji športni dosežek, ki ga je zelo vesela. Upajmo, da bo Tini prihajajoče fakultetno izobraževanje dopustilo toliko prostega časa, da bo uspela nadaljevati svojo uspešno športno pot. V nasprotnem primeru bi bila to velika izguba za našo žensko člansko reprezentanco.

Lenart po očetovih besedah postaja zelo dober grafični oblikovalec, ki

uživa v svojem delu. Slednje potrjuje, da se Pikljevim ni bati za nadaljevanje družinske dejavnosti. Tako kot Lenart uživa in uspešno ustvarja v svoji poklicni dejavnosti, tako uživa in žanje uspehe tudi v tekmovalnem ribolovu v kategoriji LRP. Njegovi izjemni športni dosežki segajo od otroških in najstniških dni pa vse do dandanašnjih, ko 23-letni marljivi mladenič že uspešno nastopa v članski državni reprezentanci v lovu rib s plovcem. Lenart je med drugimi dosežki osvojil naslov državnega prvaka v kategorijah U-14, U-18 in U-23. Njegove dosežke bi lahko še dolgo naštevati, a sem izjemnega tekmovalca raje povprašal, katerega športnega dosežka se je najbolj razveselil. »Teško je reči, kateri dosežek mi največ pomeni, saj sem bil vseh zelo vesel. Seveda prevladujejo nekateri zame zelo pomembni dosežki v članski konkurenci, a težko bi se opredelil, kateri od njih je imenitnejši. Izjemen uspeh sem doživel v ekipnem A-ligaškem tekmovalstvu, saj smo s sotekmovalci ekipe RD Pesnica - Sensas že tretje leto zapored osvojili najvišjo državno lovoriko v članski konkurenci v LRP. Žal smo pred dobrim letom in pol v Italiji le za las zgrešili (2 KT) najvišji naslov klubskih svetovnih prvakov. Veliko mi pomeni drugo mesto med posamezniki, doseženo v A-ligi leta 2013, kot tudi moj prvi reprezentančni

nastop v državni reprezentanci na nedavnem SP na Hrvaškem, kjer smo zasedli solidno deseto mesto med 37 ekipami držav udeleženk,« je o svojih uspehih povedal reprezentant Lenart. Ob tem je zamolčal, da je bil z osvojenim tridesetim mestom med posamezniki v konkurenci dvesto treh nastopajočih tekmovalcev najmlajši in najuspešnejši udeleženev v naši reprezentanci. Spomnil sem ga na to in povprašal, kako mu je uspel tako imeniten prvi reprezentančni nastop. »Prvi dan treninga sem zbolel, a sem se hitro pozdravil in užival, saj smo se znali pogovarjati, študirati taktiko tekmovalstva in se pripravljali v resnično težkih vremenskih razmerah. Ribičija je bila zelo zahtevna v nenormalno deročem rečnem kanalu, kar je zahtevalo velik fizični napor. Prijemi velikih in težkih rib so bili redki, zato si moral imeti dobro realizacijo,« je z rahlim nasmeškom zadovoljstva med drugim povedal skromen, a neverjetno nadarjen in uspešen mladi reprezentant Lenart.

Ob koncu obiska v dolini Sopotse sem Jerneju Piklju postavil vprašanje, kako vse to zmorejo. Kot iz topa je izstrelil: »Brez marljivih čudovitih otrok in razumevajoče ljubeče žene ter naših zvestih ribiških somišljenikov to zagotovo ne bi bilo izvedljivo!«

Besedilo in fotografije: Jože Šmejc

Urbani ribolov – reka Ljubljanica s pritoki

Ko se nad reko Ljubljanico in njenimi pritoki razkadajo meglice, se ribičem pokaže čaroben svet, poln zanimivih prepletov bogate naravne in kulturne dediščine ... S temi besedami začnemo predstavitev projekta Urbani ribolov – reka Ljubljanica s pritoki, ki je plod sodelovanja ribiških družin Barje, Dolomiti, Vevče in Vrhnika ter Zavoda za ribištvo Slovenije. S projektom predstavljamo možnosti za ribolov ob reki Ljubljanici in njenih pritokih. Naše glavno mesto si bo prihodnje leto nadelo laskavi naslov Zelena prestolnica Evrope 2016. Tudi ribiči bomo ob tej priložnosti ponosno prispevali svoj delček v celoten mozaik dogodkov.

Od izvirov na Vrhniku do izliva v Savo pri Zalogu ponuja Ljubljanica, reka sedmih imen, številne možnosti za aktivno preživljanje prostega časa. Urbano območje Ljubljane in njene okolice, ki se naravno zliva s Krajskim parkom Ljubljansko barje, je še posebno zanimivo za ribiče. Poleg odličnega ribolova številnih domorodnih ribjih vrst ponuja ta del urbane Slovenije dobro ribiško infrastrukturo in pestrost na razmeroma majhnem območju.

Ljubljanica s pritoki je lahko raj za ljubitelje beličarjenja platnic, podusti in drugih belic, vijačenja velikih ščuk in drugih plenilk, muharjenja domorodnih potočnic, poletnega pravljčnega ribolova lipanov s suho muho in ribolova divjih krapov. Vznemirljiv ribolov je zagotovljen tudi na kraških rečicah Ljubiji, Bistri in Išci, na rečici alpskega tipa s kristalno čisto vodo, Iški, ter na predalpski Gradaščici. Ljubiteljem krapovcev in ščuk priporočamo Koseški ribnik, ribnik pod Debnim vrhom in številne druge obetavne stoječe vode. O lovu ščuke na Ljubljanici smo podrobneje že pisali v Ribiču, 12/2013, o muharjenju lipanov na Gradaščici pa v Ribiču, 10/2014.

Posebno doživetje je zimski ribolov sulcev, kraljev voda, ki še živijo v celotnem toku Ljubljanice. Ljubljana je verjetno edina prestolnica na svetu, kjer v reki, ki teče skozi, še živijo te velike in plemenite ribe. Ribiči jih lahko ujamejo tudi v središču Ljubljane, pod Tromostovjem, Zmajskim mostom ali pri Plečnikovih stopnicah v Trnovem, mikavna in s sulci bogata predela reke pa sta pri Vrhniku in nižje po toku, blizu izliva reke v Savo. Ribolov je na koščku Slovenije, kjer se stikata trdi alpski svet in toplo Sredozemlje, prava urbana ribiška pravljica.

Predstavitev projekta

S projektom prikazujemo možnosti za ribolov na reki Ljubljanici in njenih glavnih pritokih, dodatne informacije za ribiče in njihove spremljevalce o namestitvenih in gostinskih zmogljivostih, možnosti za najem plovil, nasvete za ribolov in tako naprej. Pomembno je poudariti, da predstavljamo revirje in ribolov, ne pa ribiške družine oziroma ZZRS.

Namen projekta je predstaviti lepote ribolova v Ljubljani ter čare Ljubljane

Snemanje za prispevek oddaje Na lepše, ki so jo predvajali januarja 2015.

URBANI RIBOLOV

— REKA LJUBLJANICA S PRITOKI —

Logotip projekta Urbani ribolov – reka Ljubljanica s pritoki

in njenih glavnih pritokov. Cilj projekta je v javnosti utrditi ime Ljubljane, ki je zelo zanimiv ribiški cilj, poleg tega pa je zgodovinsko pomembna in naravovarstveno zavarovana reka. Skladno z društvenimi usmeritvami dajemo velik poudarek ozavešanju o pomenu domorodnih vrst rib.

Pred izvedbo projekta smo najprej sestavili ekipo, pripravili strategijo, nato pa začeli z operativnimi posli: logotip,

besedila, naredili smo izbor fotografij in postavili obliko za letake in spletno stran. Vzporedno z razvijanjem projekta smo vodili kampanjo za pojavnost v medijih, kolikor nam je pač dopuščal skromni proračun. Uspeli smo vzbuditi zanimanje nekaterih medijskih hiš. Januarja smo na Ljubljani posneli prispevek za oddajo Na lepše (TV Slo). Pri tem nam je bila v pomoč Komisija za promocijske dejavnosti RZS, za kar se jim na tem mestu lepo zahvaljujemo. Dva prispevka, eden skromnejši in drugi obsežnejši, sta bila objavljena v časniku Dnevnik. Na Ljubljani smo gostili tudi sodelavca novinarske agencije Reuters, ki je fotografiral ribiče pri urbanem ribolovu, fotografije pa so že objavljene na nekaterih spletnih portalih.

Krona začetkov tokratne promocije Ljubljane in njenih pritokov je bila prisotnost na sejmu Alpe-Adria 2015. Od 28. do 31. januarja smo se predstavili na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani in doživeli prijeten in spodbuden odziv obiskovalcev. Na sejmu smo dali tudi izjavo za televizijski program Uživajmo.si.

Zakaj urbani ribolov?

Urbani ribolov ni posledica morebitne večje kakovosti voda v mestnih središčih, kot menijo nekateri, niti ni zadnja modna muha. Pri urbanem ribolovu gre za to, da ribiči sprejmejo ribolov v urbanem okolju kot nekaj lepega in posebnega ter ga doživljajo kot žlahtno zlitje bogate kulturne in naravne dediščine, ki sta v Sloveniji izjemni. Vsaj v Ljubljani in njeni okolici ima urbani ribolov že kar stoletno tradicijo, vendar lahko o pravem urbanem ribolovu govorimo zadnjih nekaj desetletij. Na območju Ljubljane in njenih pritokov je prisotnost urbanega zelo zaznavna, zato je doživljanje ribolova malce drugačno kot v divjini.

Vse informacije v povezavi z ribolovom na Ljubljani in njenih pritokih, z gostinskimi in namestitvenimi zmogljivostmi vseh kategorij, ribiški vodniki in možnostjo najema opreme in čolnov so na voljo na www.ribolov-ljubljana.si.

Nad urbanim ribolovom se v Sloveniji verjetno navdušuje več tisoč ribičev, pravih zagrzencev pa je trenutno več sto. Bolj razvit je v tujini, kjer je sprejemanje ribičev kot del urbanega na višjem nivoju, je bolj naravno. Toda vsaj v središču Ljubljane se navedeno zelo izboljšuje, podobno je verjetno tudi v Mariboru, na Ptuj in drugih urbanih območjih po Sloveniji. Ribiči smo in bomo del urbanega, zato ribolov v mestnem središču ni nič nenavadnega in lahko kvečjemu popestri tamkajšnje dogajanje. Nikoli ne bi smeli pozabiti, da so reke izjemno pomembna mesta za srečevanje, stičišča in to zavedanje lahko pomagamo promovirati tudi ribiči. Vsekakor pa je urbani ribolov primernejši za tiste ribiče, ki jih ne motijo zvedavi pogledi mimoidočih domačinov ali turistov.

Predvidevamo, da bo urbani ribolov postal zanimivejša oblika preživljanja prostega časa, a le za tiste, ki že lovijo ribe, pa še to v omejenem obsegu. Ribiči posežejo po ribolovu v urbanem, ko jih je več skupaj, imajo družbo, združijo ribolov z dobrim kosilom ali kot popestritev ribolova v divjini. Urbani ribolov na Ljubljani in njenih pritokih ne prenese množičnega turizma, niti se ni bati, da bi nastal. Konec koncev smo upravljavci neprofitna društva v javnem interesu, naš namen pa ni finančne narave, temveč skrb za vodotoke in ribe. Je pa lahko urbani ribolov dobra popestritev obstoječe turistične ponudbe.

Predstavljeni revirji

Odločili smo se, da bomo v okviru projekta predstavili zgornji, srednji in spodnji tok Ljubljane, kraške rečice Ljubijo, Bistvo in Išico, alpsko lepoticco Iško in očarljivo Gradaščico. Od ribnikov smo izpostavili Koseški ribnik in ribnik pod Debnim vrhom. Z izbiro revirjev smo želeli prikazati izjemno pestrost, ki ribičem nudi številne priložnosti. Poleg predstavljenih bodo ribiče

Na sejm Alpe-Adria smo se predstavili pod okriljem RZS. Poleg fotografij revirjev in ulovov smo obiskovalcem ponudili zemljevid ribolovnega območja in uporabne ribiške nasvete.

Letake v slovenskem in angleškem jeziku so obiskovalci lepo sprejeli, kar kaže na precejšnje zanimanje za urbani ribolov. Presenečeni smo bili nad dobrim odzivom ruskih obiskovalcev.

presenetili še mnogi drugi zanimivi ribiški kotički.

Ljubljana je v zgornjem in srednjem delu mirna in globoka reka, kjer bodo ribiči lahko ujeli velike sulce in ščuke, domorodne platnice in potočne postrvi, ki so pogostejše v zgornjem toku, v srednjem pa bodo najvztrajnejši ujeli velike in divje krape. Za oba – zgornji in srednji tok reke – je značilno, da je ribolov uspešnejši in udobnejši, če ga bodo ribiči izvajali s čolna. To ne pomeni, da ribolov z obale ni mogoč; ribiči si bodo s predhodno pripravo zagotovili primerno in prijetno ribolovno mesto tudi na bregu. Spodnji tok Ljubljane zaznamuje večji naklon ozemlja, zato je reka živahnejša in v povprečju plitvejša; ustvarja manjše prelive in globoke tolmune. Ljubija, Bistra in Išica, desni pritoki Ljubljane, so kraške rečice s pesčenim in ilovnatim dnom ter bogatim rastlinstvom in živalstvom. V njih še živijo

domorodne potočne postrvi in čudoviti lipani, na katere so ribiči zelo ponosni. Lepi lipani živijo tudi v predalpski Gradaščici, rečici, ki teče iz Polhograjskih Dolomitov in se v Ljubljani izlije v Ljubljano. Pravi biser je Iška, ki priteče z Bloške planote. V predelu nad Iško vasjo je v kristalno čisti vodi mogoče muhariti domorodne potočne postrvi. Izmed stoječih voda smo predstavili Koseški ribnik in ribnik pod Debnim vrhom. V prvem živijo veliki krapci, somi, ščuke in smuči, v drugem pa tudi obilje ribjega drobiža.

Na naše ribiške okoliše in ribolovne revirje smo ponosni in ne sramujemo se pokazati zakladov, ki nas bogatijo. Želimo si, da bi predstavljenе vode kdaj obiskali tudi vi in se o bogastvu ribolova na Ljubljani in njenih pritokih prepričali na lastne oči. Lepo vabljeni!

Jure Ušeničnik

Deviška Iška

Eden obetavnejših ribolovnih revirjev za muharje je gotovo rečica Iška, ki teče z vzhodnega roba Notranjske planote in se pri Črni vasi blizu Ljubljane izliva v Ljubljanico. Zaradi samote, ki jo bo na rečici občutil ribič (revir je razmeroma neznan), posebno pa zaradi čudovite naravne okolice in kristalno bistro vode, muharji opisujejo Iško kot eno bolje varovanih muharskih skrivnosti. V odseku nad Iško vasjo je v njej mogoče muhariti domorodne potočne postrvi in šarenke. S prvim aprilom bo muharska sezona na Iški zopet v polnem razmahu. Obiščite jo in se na lastne oči prepričajte, zakaj smo ji dodali pridevnik deviška.

Iška je hudourniška rečica alpskega tipa, ki je v neokrnjenem delu nad Iško vasjo južno od Ljubljane lahko pravi raj za muharje. Posebno zanimiva je v odmaknjenem Iškem vintgarju, kjer se prebija skozi bele skale in ustvarja zelene tolmune in hitre brzice. V njih se skrivajo šarenke, domorodne potočne postrvi, nekoliko nižje pa tudi kleni in urne pohre. Čas za najboljši ribolov na Iški je zgodaj spomladi, ko je reka dovolj vodnata, ribe pa lačne in ne tako plašne kot poleti.

Rečica izvira na območju vzhodne Notranjske planote na okoli 780 metrih nadmorske višine in teče v izrazito premočrtni smeri proti Ljubljani. Iška je sprva majhen potok, omembe vredna postane šele pri sotočju z Zalo, levim pritokom Iške, ki izvira pri Rakitni. Okolica Iške sodi v hriboviti svet

Krimskega hribovja. Teren je izrazito skalnat, a porasel z mešanimi gozdovi. Najvišje vrhove – Krim (1107 m), Mokrec (1059 m) in Mačkovec (911 m) – prekinjajo globoke doline in vmesna izravnana območja dvignjenih dinarskih planot.

Voda rečice je zaradi apnenčaste in dolomitne podlage videti siva do sivo zelena in je zato zelo podobna nekaterim vodotokom v Julijskih Alpah ali na Tolminskem. Povprečni letni pretok je od 0,5 do 1,5 m³/s, vendar ima rečica hudourniški značaj. Jeseni 2010 so zabeležili rekorden pretok 327 m³/s, zelo visokega pa je imela tudi jeseni 2014, okoli 120 m³/s. Čez leto je rečica pohlevna, za ribolov pa je najprimernejša, ko je pretok do 2 ali 2,5 m³/s.

Brežine Iške so obrasle z grmovjem in listnatimi drevesi, vendar je vihtenje muhar-

Prekrasna potočna postrv iz reke Iške. Po nekaterih raziskavah naj bi imele tamkajšnje potočnice do 96 % donavskih genov, kar jih uvršča v eno izmed gensko najčistejših populacij domorodnih potočnih postrvi pri nas.

Iška je v soteski nedotaknjen muharski revir, kjer bodo ribiči uživali v muharjenju šarenk in domorodnih potočnic.

Pogled na povprečno globoko strugo rečice. Med kamni živijo manjše potočnice, v tolmunkih pa se skrivajo večji primerki in pogostejše šarenke.

Ocenjevalni list

Revirje ocenjujemo tako, da vsako izmed sedmih kategorij ocenimo z oceno od 1 do 6. Kategorije so ustrezno ovrednotene, kar pomeni, da sta npr. čistoča vode ali ribja populacija pomembnejši kategoriji kot možnost parkiranja ali dostop do vode.

Vodotok: Reka Iška
Revir: Od sotočja z Zalo v Iškem vintgarju do Iške vasi
Upravljavca: RD Barje

Kategorije in vrednost (faktor)	Obrazložitev kategorije	Ocena od 1 do 6	Rezultat (zvezdice)
Kakovost vode 0,20	Čistost vode in okolice vodotoka. Splošna senzorična ocena.	6	1,20
Pestrost ribolova 0,10	Ali je na revirju primeren ribolov za začetnike in izkušene ribiče? Pestrost vodotoka s stališča načina ribolova.	2,5	0,25
Cena dovolilnice 0,10	Ocena razmerja med kakovostjo ribolova in ceno dnevne dovolilnice.	3	0,30
Ribja populacija 0,30	Možnost ribolova več ribjih vrst v različnih letnih časih.	2,5	0,75
Pristop do vode 0,075	Zaraščenost vodotoka, udobnost pri ribolovu (metanje).	2	0,15
Dostop do revirja 0,075	Prometna povezanost, možnost primerne parkiranja.	4	0,30
Ocena upravljavca 0,15	Dostopnost do pomembnih informacij, odzivnost informacij, odzivnost in prijaznost upravljavca.	5	0,75
		25,0 točk	3,7 zvezdic

ske palice razmeroma udobno. V mešanih gozdovih, ki obdajajo rečico, živi številna srnjad, jelenjad in rjavi medved, ki je pogost

obiskovalec Iške, vendar se obiskovalcem vintgarja, tudi ribičem, umakne.

Naravna dediščina reke Iške in Iškega vintgarja je zaradi pomena lepot in biotske raznovrstnosti vključena v *Naturo 2000*. Vzdolž reke poteka tudi zanimiva naravoslovna učna pot *Pot ob reki Iški – Okljuk*, ki predstavlja reko in njeno okolico. Predstavitev poti oziroma reke poteka skozi tri značilna območja: divji vintgar, rodovitni vršaj in močvirno Ljubljansko barje. Od živih bitij, ki so vezana na tamkajšnje čisto vodo, lahko omenimo nekatere pomembne žuželke in metulje, pomembna je prisotnost navadnega koščaka (*Austropotamobius torrentium*), ribiče pa bo razveselila gensko čista potočna postrv. Zanimiv sestavek na to temo lahko preberete v *Ribiču*, 1–2/2015. Poleg domorodnih potočnih postrvi v reki živijo še kleni, pohre in šarenke,

Znameniti tolmun Zelenec, eden izmed številnih dih jemajočih prizorov ob Iški, kjer bo vsakemu muharju zaigralo ribiško srce.

slednje tudi v Iškem vintgarju, kjer je voda za belice premrzla. Med starejšimi ribiči, ki lovijo na Iški, kroži zanimiva zgodba o Franketovih šarenkah, ki naj bi jih konec 19. stoletja nosil v Iško. Njihove potomke tam živijo še dandanes, tudi drstijo se. So zelo lepe ribe, z belo obrobljenimi trebušnimi plavutmi. Ne zrastejo velike; ta lastnost velja za vse ribe v Iški, vendar so, ko jih ribič zapne, zelo borbene.

Glavni podatki o revirju

S hudourniško rečico Iško, ki izvira južno od Rakitne in se po okoli tridesetih kilometrih pri Črni vasi blizu Ljubljane izliva v reko Ljubljano, gospodari RD Barje. Dnevna ribolovna dovolilnica stane 15 evrov in dovoljuje ribolov od sotočja z Zalo (približno 3 km gorvodno od doma v Iškem vintgarju) do izliva v Ljubljano. Uporaba brezalustnikov za muharjenje postrvi ni predpisana, je pa zaželeno. Kazalnik prijema je dovoljen. Dovoljen dnevni uplen so tri postrvi, od tega le ena potočna, trije kleni ali pet poher.

Varstvene dobe rib so podobne kot na drugih muharskih revirjih po Sloveniji. Za domorodno potočno postrv velja prepoved ribolova od 1. oktobra do 31. marca ter najmanjša lovna mera 25 cm; za šarenke je varstvena doba od 1. novembra do 31. marca, najmanjše lovne mere pa zanjo ni. Za klena je varstvena doba od 1. maja do 30. junija ter najmanjša lovna mera 30 cm. Ribolov poher je prav tako prepovedan od 1. maja do 30. junija, najmanjša lovna mera za to ribo pa je 20 cm.

Do najboljšega odseka na revirju Iška boste prišli le po lokalni cesti Ig–Iška vas–Iška. Predlagamo, da se zapeljete do konca, vse do doma v Iškem vintgarju. Na makadamskem parkirišču pustite avtomobil in pot nadaljujte peš v slikovito sotesko. Če boste začeli loviti pri domu v Iškem vintgarju, vam bo pot do sotočja z Zalo vzela skorajda ves dan.

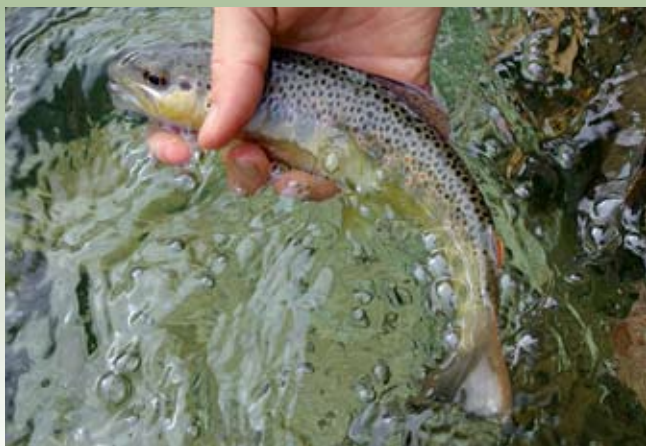
Več informacij o revirju Iška je na voljo na spletni strani www.rdbarje.si/iska. Dovolilnice lahko kupite tudi prek spleta.

Ribolov na Iški

Najboljša odseka za ribolov na Iški navidezno razmejuje dom v Iškem vintgarju. Nad njim se razteza soteska, kjer je okolica nedotaknjena, ribe pa divje. Tam prevladujejo potočne postrvi, tudi precej divjih šarenk bodo ribiči lahko ujeli. Od doma po toku navzdol je več sledov civilizacije, reka je ujeta v pregrade, tudi nekaj jezov jo omejuje. V tem delu je Iška regulirana, postrvi pa so vložene. Kljub temu je tudi tam mogoče ujeti rdečepikaste domorodne lepoticke.

Obdobje, ko je ribolov na Iški najboljši, traja od aprila do junija ter septembra in oktobra. V poletnih mesecih je vode premalo, obiskovalcev pa preveč; ob reki tabo-rijo, kurijo ogenj, pečejo na žaru in motijo ribolov. Najboljši čas je aprila in maja, ko cveti pomlad, nato pa spet jeseni, ko visoke vode sperejo korito in imajo postrvi v pričakovanju drstne sezone povečan tek.

Spomladi, ko postrvi še niso »našpikane«, bo pravi skoraj katerikoli posnetek obtežene ličinke, ki jo boste izbrali; odlične so ajdovke, zajčja ušesa, princi (brez volframove kroglice in z njo), tomiji, evroličinke in drugi posnetki

Potočna postrv iz deviške Iške v vsej njeni lepoti ...

V povprečju so ulovljene postrvi majhne, merijo od 15 do 25 cm.

Nekatere ulovljene potočnice so prave trofeje. Tale je merila slabih 40 cm in je po hitrem poziranju na peščini mirno zaplavala nazaj v svoje domovanje. (Foto: Uroš Kristan)

Med ribiči, ki muhario na Iški, velja ta 57 cm velika postrv za eno izmed najbolj cenjenih trofej. Nekega majskega večera jo je ribič ujel med skalami v vintgarju. Prijela je na krtačnik.

ličink, vezani na trnkah kosirmikih. Takrat boste ribe lovili ves dan in prav nič ne bodo izbirične. Bolj kot izbira muhe je pomembno, kako se gibljete ob vodi. Ker je okolica izjemno tiha, voda pa kristalno bistra, so postrvi še kako občutljive za kakršnekoli nenavadne premike ob vodi in v njej. Ribiči zato priporočajo, da v vodo sploh ne hodite, če to ni nujno.

Bolj kot se pomlad nagiba v poletje, redkejši bodo prijemi čez dan in ujete ribe bodo v povprečju manjše. Ko se pretok zmanjša pod $0,5 \text{ m}^3/\text{s}$, je ribolov izjemno zahteven, tudi zaradi številnih dnevnih obiskovalcev, ki v Iškem vintgarju poiščejo hladno zavetje pred pripekajočo vročino v mestu. Takrat se postrvi poskrijejo pod kamenje in globoko v tolmine. Vztrajni ribiči bodo prijeme doživeli zvečer, čez dan pa le izjemoma na delih, kjer je mir. Tam predlagamo, naj poskusijo tudi s suhimi muhami, na primer drobnimi puhovkami, kočijažem ali različnimi posnetki enodnevnih. V tolminih in pod pregradami bo previden ribič v poletnih večerih lovil z manjšimi obteženimi potezankami zemeljskih barv. Še najbolje se verjetno izkažeta graševci brez uvezanih oči in različni krtačniki z rjavo srnino dlako. Po prvem jesenskem dežju pogumne potočnice spet požrejo vse, kar jim priplava naproti. To je verjetno čas, ko je v Iški mogoče ujeti največje potočne postrvi.

Sami najraje začnemo z ribolovom pri domu v Iškem vintgarju, kjer se preoblečemo

v opremo in sestavimo palice. Po vodi brodimo počasi in z občutkom, za predložek pa uporabljamo kolutni ali stranski met. Če je le mogoče, se premikamo proti toku, zelo redko s tokom navzdol. Premikamo se počasi in preudarno prečesavamo obtavne dele vode. S posnetki ličink navadno prelavimo curke, območja, kjer se voda peni, vrtnčasta očesa za večjimi skalami in podobno. Lovimo povsod, kjer menimo, da živijo postrvi. Napredujemo počasi in vedno ob desnem ali levem bregu rečice.

Skoraj vedno lovimo na obtežene posnetke ličink, vezane na trnke številka 12, 14 ali 16, z manjšimi ne lovimo. Uporabljamo penasti kazalnik prijema, ki ga namestimo na primerno razdaljo od muhe in zelo stisnemo, da je čim manjši. Pri ribolovu s posnetki ličink najraje uporabljamo trnico, debeline 0,14 mm in dolžine do 2 m. To v okoliščinah, ki smo jim priča na Iški, popolnoma zadošča.

Potezanke se izkažejo le v izjemnih primerih, pa še takrat so uporabni posnetki bolj podobni velikim prodnicam ali drugim večjim posnetkom ličink. Prave potezanke, na primer graševci, sitneži (*angl.* woolly bugger) in podobne, na Iški niso zelo uporabne muhe, primerne so le ob vročih poletnih večerih in povišanem vodostaju.

V povprečju so postrvi, ki jih ujamemo na Iški, majhne – merijo le od 15 do 25 cm. Sem in tja ribiči lahko ujamejo tudi kakšno večjo

postrv. Če je potočna, je to prava trofeja! Naravni prirast je v Iški boren, vložek pa majhen, da se ne bi poškodovala plemenska jata domorodnih rdečepikic. Ribiški sladokusci se vsako pomlad vračajo v globoko Iško sotesko zaradi čudovite odmahnjene narave, bistre in kristalno čiste vode ter samote, ki jo doživijo med ribolovom. Tam se njihova duša zlije s prabitjem v njih, število ujetih rib in centimetri pa postanejo nepomembni.

Vtisi

Gostje iz Moskve, ki so na Iški lovili maja 2014, so bili nad okolico soteske in ribolovom navdušeni. Niso mogli verjeti, da se lahko odžejajo kar z vodo, v kateri stojijo, in kjer živijo pravilčno lepe potočnice. Že res, da so majhne in da jih je malo, a taka je pač Iška in njeni čari so drugje.

V dobro smo šteli osupljivo naravno okolico in kristalno čisto vodo, možnost ulova domorodnih potočnic in odlično odzivnost upravljavca. Pri ocenjevanju je tako revir dobil 25 točk (od 42 mogočih) in končno oceno 3,7 zvezdice (od 6 mogočih).

O reki Iški bi lahko napisali še veliko več, a naj bo ta skromen zapis dovolj. Za nekatere revirje je bolje, če jih prekriva tančica skrivnosti. Tako bodo ostali nedotaknjeni, takšni, kot jih želijo vsi pravi ribiški zanesenjaki. Iška, ostani deviška!

Besedilo in fotografije:
Jure Ušeničnik

Zimski dnevi in ljubi kruhek

Na prigrizke, s katerimi sem imel na Šumbarju kar nekaj uspeha, lovim krape vso zimo in na pomlad. Tudi v drugih letnih časih, če se pokaže prava priložnost, vendar najraje in največ pozimi. Osredotočam se na ribnike in jezera, če niso zamrznjena. Krapji, ki jih ujamem, so večinoma velikosti od 3 do 5 kg. Takih je v omenjenih vodah tudi največ, kar je posledica dejstva, da krape take velikosti vlagamo najpogosteje.

Za dober ribolov v letnem času, ki ga zaznamujejo nizke temperature in s tem povezana manjša aktivnost rib, je morda še bolj kot sicer potrebno poznavanje zimskih prebivališč krapov. Zdi se, da so na zaprtih vodah, pa tudi v rekah taka mesta ista iz leta v leto. Da bi jih odkrili, pa je treba vložiti nekaj truda, ki zajema večkratne, lahko tudi neuspešne ribolove, menjavo ribolovnih mest, pridobivanje informacij od drugih ribičev itn. Na podlagi teh informacij lahko določimo območje, na katerem so krapji pogosto pozimi ali celo stalno. Če smo bili pri tem uspešni, lahko posledično le v nekaj urah ujamemo precej rib. Naslednja stopnja pa je, da glede na dogajanje določimo čas dneva, ko je riba najbolj aktivna, in za vodo ni treba zmrzovati ves dan. Preprosto smo tam ob najbolj udarnem času. Seveda pa pridobljeni podatki niso nobena stalnica in jih je treba ponovno preverjati iz sezone v sezono.

Na ribnik v ljubljanskih Kosezah so me zvalili predvsem večji krapji, ki smo jih vložili lani novembra. Najtežji je tehtal 14,5 kg, večina pa od 8 do 12 kg. V ribniku je veliko manjših krapov od 3 do 6 kg, pa precej lepih ploščičev, srebrnih koresljev in lepo rejenih androg. Te ribe so naravnost odlične za ribolov s plovcem in za t. i. feeder ribolov ali ribolov s krmilnikom. Čeprav je večina rib manjših, pa naj oprema ne bo prešibka, saj večje ribe, ki jih je v vodi veliko, rade primejo takrat, ko najmanj pričakujemo, ali pa na vabo, ki jim ni namenjena. To se mi je že velikokrat primerilo, tako da to zame sicer ni več presenečenje, a sem vseeno presenečen vedno znova. No, tokrat so mojo palico krivili krapji, težki okoli 3 kg, razen enega, ki je tehtal približno 5 kg. In to zares krivili, ker so to zelo borbene ribe in je treba vložiti kar nekaj energije, da jih usmerimo v podmetalko. Pri tem vedno zelo uživam, če pa vmes prime kakšen večji, nimam nič proti. A tokrat velikih nisem našel. Kot je znano, imajo povsem svoja pota, tako da bo potrebno spet nekaj dodatnega truda.

Prvi dan sem ujel osem krapov in nekaj drugih rib. Pripravil sem si drobno (brez večjih delcev) praškasto hrano za krmil-

nik, medtem ko sem za vabo uporabil bel plavajoči bojlji. Zmagovalnega recepta pač ne menjam. Prigrizek za enkrat v usta in nič več. Nobenega predhodnega krmiljenja, čeprav to ne pomeni, da taka taktika ne bi bila uspešna, če bi bili za to očitni razlogi. Po navadi pa pred prvim prijemom nekajkrat vržem poln krmilnik na mesto ribolova in na tak način tudi

Čeprav smo v Koseški ribnik lani novembra vložili večje krape (enega pred vlaganjem v ribnik drži Amir, član RD Dolomiti), pa sem se nalovil le manjših. Do velikih mi ni pomagala niti zmagovita kombinacija s Šumbarja.

malo pokrmim. Če so krapji v bližini, se odzovejo razmeroma hitro. Kolikor natančneje bomo prigrizek ponudili med jato krapov, toliko prej bo prijem.

V naslednjih dneh je vnema pri krapjih malo popustila, a sem vseeno uspel ujeti vsaj dva ali tri in še nekaj drugih rib. Šport, kot se spodobi!

Bajsek

Za tem sem šel nekajkrat na reko Gradaščico, kjer sem prigrizke ponujal predvsem klenu. Odločitev zanjo je padla predvsem zato, ker jo imam v bližini, na voljo pa sem imel le nekaj ur na dan. V njej poleg drugih rib plavajo tudi precej debeli klenu. Ribolov nanje je vedno prav posebno doživetje, saj so hvaležne ribe, ki se le redko ne odzovejo na ponujeno vabo. Še posebno pozimi, ko se aktivnost ribjega drobiža zmanjša na

najmanjšo mogočo mero, jih rad lovim na bel kruh.

Tokrat sem krmilnike namenoma pustil doma, s seboj sem vzel le štruco svežega belega kruha in nekaj drobnega pribora. Kruh je izjemna, v zadnjem času precej zapostavljena vaba. Razlogov je najbrž več, eden izmed njih je mogoče tudi njegova neobstojnost na trnku. Če ga nanj nataknejo pravilno in ga samo malo stisnemo, potem bo tak za ribo izjemno privlačen in loven, po drugi strani pa bo vedno, ko bomo sistem povlekli,

padel dol. To ni nujno slabo, saj na tak način še dodatno pokrmimo lovno okolico. Ob vsakem novem metu moramo natakiniti nov kos kruha. Nekateri ga nadomeščajo s posebnim, za ribolov namenjenim kruhom, imenovanim tudi *francoz*, ki se zaradi specifične sestave dobro drži trnka, obenem pa lepo nabrekne, ko se napije vode.

Sam lovim na krušno sredico enako kot na bojlje in večji kosem stisnem kar na lasek. Trnek tako ostane prost ter ribo hitro zapne. Tak sistem imam najraje predvsem zato, ker preprečuje, da bi riba vabo pregloboko pogoltnila še pred zategom, kar se pogosto zgodi s pokritim trnkam pri ribolovu na dnu, ker lahko pozneje zaznamo prijem. Pri ribolovu s plovcem je tega precej manj. Odvisno pa je tudi, ali nameravamo ribe upleniti ali ne.

Predel na Gradaščici, ki mi je prinesel tri lepe klene. Vse je zamikal precejšen kosom belega kruha, postavljen na lasek.

Da je kruh na lasku obstojen dlje, dodam nanj šibrico ali razmakljiv obroček. Oboje služi temu, da se kruh dlje zadrži na lasku in ne odpade že pri prvem metu. Kosom iz kruhove sredice samo stisnem prek šibrice ali obročka in to večinoma zadostuje.

Klen tako vabo prepozna že po videzu, saj je bela barva kruha lepo vidna v večinoma bistrim zimskih vodah. V času splošnega metanja odvečnega kruha v vodo z namenom krmljenja vodnih ptic, predvsem rac in labodov, so se ribe nanj že tako navadile, da ga sprejmejo brez zadržkov in dodatno krmljenje sploh ni potrebno. To ponekod velja celo za podust, za katero je znano, da potrebuje precej krme za preusmeritev pozornosti od njene vsakdanje hrane na našo vabo. Sam sem jih že precej ujel tako, da sem jim ponudil zgolj vabo (kruh) na trnku.

Če je klen v bližini, bo tako vabo pobral brez velikega obotavljanja. Prvi mi je prijel na globini kakih 2 m, skoraj iz roke, kot pravimo trenutnemu prijemu, ko po metu palice še nismo uspeli postaviti na stojalo.

Ujel sem tri klene, najtežji med njimi je bil približno 2 kg težak bajsek. Nudil

mi je veliko veselja vse od prijema, ko je lepo zakrivil vrh palice, in utrujanja, pri katerem je zapela zavora na kolescu, pa vse do pogleda nanj na blazini za odpenjanje.

Na Savo, a ne na sulca

Nekaj dni sem preživel še na bregu reke Save. Še preden sem se tja zares odpravil, sem povsem slučajno srečal svojega ribiškega znanca iz RD Dolomiti, Marjana Stariča. Kot se za ribiče spodobi, je beseda hitro nanesla na ribe in obvezno uvodno vprašanje: »Ali kaj loviš?« Ker je bilo srečanje v neposredni bližini gostinskega lokala, sva zavila kar tja. Obetal se je namreč zanimiv pogovor in nikakor se ga ni spodobilo opraviti na cesti.

Konec januarja letos je Marjan v reki Savi (revir RD Tržič) ujel izjemno lepega in za marsikaterega ribiča kar sanjskega sulca. No, sanjski je bil, kot sam pove, tudi zanj, saj je doslej njegov daleč največji. Naj zapišem še mere: njegov sulc je v dolžino meril 113 cm, tehtal pa je 17,4 kg. Prijel je na 13 cm dolg, plavajoči vobler Rapala jointed, srebrnih bokov in rjavkastega hrbta. Pri ribolovu mu je pomagal soribič Jani Bartol. Pri Marjanovem sulcu

Ribolovno dovolilnico, prosim!

Miran Suhadolc, dolgoletni ribiški čuvaj v RD Dolomiti (poprej tudi dva mandata gospodar), je zadovoljno ugotovil, da je moja ribolovna dovolilnica pravilno izpolnjena. »Ribiči se v glavnini držijo ribolovnih pravil in večjih prekrškov ni,« mi je povedal. Miran pri svojem čuvajskem opraviilu na prvo mesto postavlja korekten odnos do ribičev, od njih pa pričakuje predvsem upoštevanje ribolovnih pravil.

Sicer pa najraje muhari na lipana (največji 45 cm) ter vijači na ščuko in sulca. Slednje je letos v Gradaščici ujel in spustil že tri, velikosti od 70 do 90 cm. Ugotovila sva tudi, kje so dobre jate podusti. Sulci so verjetno v bližini!

Miran Suhadolc

se je rek, da je sulc riba tisoč metov, še posebej potrdil. Ribiča sta namreč ves dan neuspešno (če odmislimo postrvi) premetavala umetne vabe po reki Savi, a šele tik pred večernim polmrakom se je sramežljivi sulc odločil za prijem. Marjanu sem za kapitalni ulov seveda čestital, saj si to nedvomno zasluži. Potem pa sem ga povprašal še o letošnjem skupnem ribolovu sulca v organizaciji RD Dolomiti, na katerem sam izjemoma nisem sodeloval. Kakih trideset ribičev je uspelo ujeti več kot petdeset sulcev, a žal

Za lažjo postavitev kosma belega kruha na lasek, predvsem pa, da ta tam nekaj časa tudi ostane, je v pomoč navadna šibrica ali obroček na lasku.

Najtežji izmed treh klenov je bil pravi bajsek. Nudil mi je veliko veselja vse od prijema do izpustitve v Gradaščico.

Jutro na Savi

Na Savi najprej nisem ujel ničesar. Ko pa sem zamenjal mesto, sem se dobro nalovil rib. Poleg več lepih in borbenih mren sem bil najbolj vesel tega polrepega krapa in platnice blizu dveh kilogramov. Tako kot klene na Gradaščici je oba je premamil velik kosem belega kruha na lasu. Mrene pa sem ujel na boljli, obdan z okusnim testom in s pomočjo krmilnika. Kot po navadi ...

nobenega merskega. Marjan meni, da je bila pravi krivec za to nizka in čista voda, v kateri večji sulec nerad prijema.

Ko sva se po dobri uri poslovala, sem razmišljal, ali ne bi morda namesto mren in klenov raje šel na sulca. Ja, nekaj časa me je to resno »držalo«, potem pa sem vseeno ostal pri prvotnem načrtu. Torej mrene, kleni in kompanija. Sava je ena izmed vodá, na kateri preprosto moram loviti vsaj nekajkrat, sicer moje ribolovno leto ni popolno.

Prvi dan sem se opremil z lahkim priborom in zelo malo drobnega pribora. Palica, podmetalka, blazina za odpenjanje in manjši nahrbtnik je bilo vse, kar sem nesel s seboj. Nameraval sem namreč preloviti večje območje in več opreme bi me pri tem samo oviralo. Na vsakem obetavnejšem mestu sem se zadržal največ pol ure. Za vabo sem tako kot na Gradaščici uporabil le kruh. Ribolov sem končal precej klavmno, če temu lahko tako rečem. Ujel nisem nobene ribe, še več: tudi zaznal nisem nobene. Vse, kar je bilo dobrega, je bilo, da sem po savskih prodnikih prehodil lepo razdaljo in obi-

skal mesta, kamor po navadi ne grem. Na nekaterih sem bil sploh prvič, zahvaljujoč tudi precej nizki vodi. Z ribolovom sem končal na mestu, za katerega lahko z gotovostjo trdim, da je glede rib dokaj radodarno, a tokrat ni bilo.

Naslednji dan sem kljub temu ali zgolj zato nadaljeval prav na tistem mestu. Za razliko od prejšnjega dne sem se tokrat odločil, da bom tam ostal, če le mogoče, kar ves dan. Zaliv je precej velik in ribe ga rade obiskujejo, tako da sem se nadejal lepega ribolova kljub izkušnji prejšnjega dne. A ribe na moje pobožne želje niso dale kaj dosti, kakor tudi ne na ponudbo mojih prigrizkov, ki sem jim jih namenil. Ves dan sem tako preživel brez pravega dela, če odmislim občasno menjavo vab in da sem s polaganjem na vedno druga mesta poskušal (brezuspšno) najti ribe. Zvečer sem doma zaspal kot top. Zaradi česa že? V šali bi lahko rekel, da zato, da sem se dobro spočil pred naslednjim ribolovom.

Le-ta pa je potekal na povsem drugem mestu nekaj kilometrov stran. Odločitev za ribolov na povsem drugem območju se je izkazala za dobro oz. kar odlično. Ujel sem precej mren, težkih do 2 kg. Da so te ribe zelo borbene, ni treba posebej poudarjati. Kot po navadi sem jim ponudil boljli, obdan s kakovostnim testom. Vse skupaj sem začinil še s praškasto krmo v krmilniku. A na tistem mestu bom raje izpostavil lepega krapa, ujetega samo na kosem belega kruha. Prijel je v mirni vodi, kakšen meter do dva od glavnega rečnega toka. Z nekaj lepimi daljšimi pobegi mi je naredil precej sladkih preglavic. Pri tem k sreči ni naletel na nobeno oviro, za katero bi se lahko zapletel. Po daljšem utrujanju sem ga le uspel spraviti v podmetalko in na suho. Na oko je imel dobrih 5 kg in posebnost – le polovico repne plavuti. Kje in kako je ostal brez nje, ne vem, razlogov pa je lahko več: vidra, kormoran, človek ... Pozneje je na velik kosem belega kruha, postavljen na lasek in namenjen krapu ali kleni, prijela še 2 kg težka platnica.

Nalovil sem se torej več kot dobro. Ali bi se tudi, če bi ostal na prejšnjem mestu, ne vem, sem pa bil zadovoljen, da sem se prestavil. Kruh se je še enkrat izkazal za izredno lovno vabo, ki jo lahko uporabljamo na različne načine. Lovimo lahko na skorjo (na gladini, na dnu in nad njim), na večji ali manjši kosem iz sredice, kot sem to počel jaz, lahko pa ga uporabimo za izdelavo npr. sirnega testa, pri čemer kruhovi sredici dodajamo sir ter gnetemo, dokler ne dobimo čvrstega testa. Tako testo obožuje večina rib, a glede na močno aromo sira in kruha je še posebno primerna v mrzlih dneh za klena. Dobra stran svežega kruha je ne nazadnje tudi, da ga lahko sami pojemo, če se oglasi lakota.

Veliko je torej načinov in možnosti za uporabo te vsestranske in nadvse uspešne vabe. Če bi moral izbrati samo eno vabo za ribolov, ne bi preveč premišljal.

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

Marjan Starič, moj ribiški kolega iz RD Dolomitov, je imel konec januarja letos precejšnjo ribiško srečo, saj je v reki Savi (revir RD Tržič) uspel ujeti 113 cm dolgega in 17,4 kg težkega sulca. Riba spoštljivih mer je prijela v večernem polmrazu na vobler Rapala in preden sta ga s soribčem Janijem Bartolom spravila na suho, se je že precej stemnilo.

CERKNICA

Tujerodna rdečeperka v Cerkniskem jezeru

Predvsem v zadnjih desetletjih 20. stoletja se je število rib v Cerkniskem jezeru povečalo zaradi naseljevanja vrst, ki ne sodijo v ta svetovno znani biser ekosistema. V nadaljevanju bomo predstavili najbolj številčno izmed njih – rdečeperko.

V glasilu Brestov obzornik, ki je izhajalo v Cerknici, je leta 1969 pisalo naslednje: »Športni in turistični ribolov bo v vodah RD iz Cerknice kmalu postal zelo privlačen ne samo za domače ribiče, temveč tudi za turiste in ribiče od drugod. To priljubljenost bo zvečal nov prebivalec voda ... riba rdečeperka. Okrog tisoč teh rib je namreč ekipa cerkniskih ribičev polovila v reki Pivki in Postojni in jih prenesla v te vode ... Te ribe se zelo hitro množijo, še posebej pa je za strastne ribiče zanimiva zato, ker zelo hitro zgrabi za trnek ...«

Strokovnjakinja s področja ihtiologije dr. Meta Polž nas opozarja, da je bila rdečeperka poleg poskusa povečanja športnega ribolova v vode RD Cerknica vložena tudi z namenom popestritve ščukinega jedilnika.

Iz rezultatov ihtioloških raziskav v letih 1969 do 1973 je razvidno, da je bila prisotnost rdečeperke v celotni sestavi ribjega življa Cerkniskega jezera zanemarljiva, nato pa se je ta tujerodna vrsta v nekaj letih eksplozivno razširila po celotnem jezeru. Zdaj, prikazano v kosih, je najpogostejša lovna riba Cerkniskega jezera.

Še nekaj besed o lovu na rdečeperko

V Cerkniskem jezeru zaradi hitrega segravanja vode in obilice naravne hrane rdečeperke rastejo hitro in dosejajo trofejne velikosti. Največji primerki dosežejo dolžino več kot 40 cm in težo več kot en kilogram. Na Cerkniskem jezeru lovijo rdečeperke predvsem z beličarskim priborom, praviloma s plovcem. Najprimernejša naravna vaba je kruh oziroma testo. Navadno rdečeperka vabo globoko požre, zato ni treba prav nič odlašati z zategom. Lov je najuspešnejši v toplem, soparnem vremenu, ko ribe pogosto hlastajo za zračno hrano. Takrat je zelo uspešen način lova nanje muharjenje. Glede umetnih muh rdečeperke niso pretirano izbirčne, ribiči pa največkrat posežejo po posnetku čmrlja ali tako imenovanem »bumbarju«.

Od leta 2009 v vodah Ribiške družine Cerknica za rdečeperko ni vrstvene dobe in najmanjše lovne mere. Največja dovoljena dnevna količina uplena ostaja do 5 kg rib na osebo.

Rdečeperkino meso je kljub številnim drobnim srtem, ki jih s pravilno pripravo nevtraliziramo, izredno okusno. Ker je rdečeperka najbolj množična riba v Cerkniskem jezeru in ribolov nanjo ni zahteven, jo znajo v okoliških vaseh pripraviti na številne načine. Nekaj zanimivih in izvirmih receptov za njeno pripravo lahko najdete tudi na uradni spletni strani RD Cerknica.

Po navadi rdečeperka vabo globoko požre, zato z zategom ni treba odlašati.

Zaključek

Naselitev rdečeperke v vode Cerkniskega jezera kaže na nepremišljen primer naselitve tujerodnih rib v izolirane in specifične ekosisteme, zaradi česar lahko nastane nepopravljiva škoda na rastlinstvu in živalstvu.

Dejstvo je, da so nove prinesene ribje vrste, med katerimi je najbolj številčna

rdečeperka, s svojo agresivnostjo, številčnostjo in veliko mero prilagodljivosti odzvele prostor in prehranske vire, namenjene domorodnim vrstam rib.

Cerkniski ribiči se v zadnjih letih trudijo, da bi poskusili popraviti napake svojih predhodnikov in zmanjšati število tujerodnih rib v jezeru. Eden izmed načinov je tudi, da pri reševanjih ob presihanjih Cerkniskega jezera dajejo popolno prednost domorodnim vrstam rib, kot so ščuke, linji, menki in kleni.

Dejvid Tratnik

Literatura

– Brestov obzornik. 1969, št. 21 (30. 06. 1969).

– Kebe, J., 2011. Cerknisko jezero in ljudje ob njem.

– Šumer, S., Povž, M. in Seliškar, T., 2003. Analiza bioloških obremenitev in vplivov na vode – Pregled in posledice vnosa v preseljevanj sladkovodnih ribjih vrst v in po Sloveniji in vpliv na oceno ekološkega stanja vodnih teles v okviru Direktive o vodah.

– Spletna stran Ribiške družine Cerknica. (2014). http://www.rdcerknica.si/ribe_rdeceperka.shtml

DOGODKI

Med nebom, ribami in knapi

Tisti, ki pobljže poznamo dr. Borisa Skalina, vemo, da je bil v mladih dijaških letih tudi navdušen jadralni letalec, ki je jadralske izkušnje pridobival pod bloškim nebom, na kar ga vežejo nepozabni spomini. Kljub častitljivim 85. letom, ki jih bo praznoval čez dober mesec, še niso utonili v pozabo. Še vedno se rad spominja Blok, jadralcev in domačinov.

Slovenski ribiči pa dr. Skalina poznajo kot ribiškega strokovnjaka, ribogojca, zagrizenega naravovarstvenika, avtorja številnih knjig in strokovnih prispevkov v domači in tuji literaturi in še bi lahko naštevali.

V drugem tednu letošnjega januarja pa nas je presenetil z odmevno fotografsko razstavo, s katero se je predstavil v predverju dvorane Državnega sveta v Ljubljani. Kot je dejal, si je kleno knapov-

ske govoricu, navade in mehko čuteče srce pridobil prav skozi trdo življenje v revirjih, kjer je odraščal v zrelega in razumevajočega človeka. Rad se je družil s knapi, z njimi sodeloval pri številnih delovnih akcijah, rad pa je s fotoaparatom globoko pod zemljo beležil številne neponovljive trenutke, pa tudi dneve, leta in desetletja, kot je ob odprtju razstave njegovih fotografij z naslovom Slovo od rudarjenja v Zasavju zapisal prof. Aleš Leko Gulič. V pozdravnem nagovoru je še posebej poudaril, da prav dr. Skalin s svojimi fotografijami odpira vrata v pozabljene čase dolgotletne zasavske knapovske tradicije, ki umira prav zdaj.

Slavnostnemu govorniku se je z izbranimi besedami pridružil še predsednik Državnega sveta R Slovenije Mitja Bervar.

Uspešno delo z mladimi ribiči v Koroški ribiški družini

Tudi Koroška RD namenja precej pozornosti promociji in delu med mladimi. Že tretje leto zapored izvajamo program za delo z mladimi v poletnem času na ribniku Brdinje.

Program je zasnovan tako, da obvestimo vse osnovne šole na Koroškem o brezplačnem tečaju za mlade med 7. in 15. letom starosti, ki ga izvajamo pod budnim očesom mentorjev vsak ponedeljek od 16. do 18. ure v času poletnih šolskih počitnic. Namen tečaja je, da se čim več mladih seznanijo z ribolovom, se priučijo tehnik ribolova in spoznajo osnove, potrebne za ribolov.

Lani se je tečaja udeležilo več kot 130 mladincev in mladink med petim in petnajstim letom starosti. Udeležba je bila res neverjetna, tečajev pa so se udeležili celo mladi iz sosednje Avstrije. Avgust Skrbiš, mentor za delo z mladimi v Koroški RD, je zato mladim namenil ogromno svojega prostega časa. Seveda pa vsega ne bi zmogel sam, zato so mu na pomoč priskočili še preostali člani iz vseh aktivov Koroške RD, ki so se organizirali v dežurstva ob ponedeljkih.

Mladi nadbudneži so bili najprej deležni prvih nasvetov šole ribolova. Spoznali so, da ribiči ne lovijo samo rib, ampak počnejo še marsikatero druge stvari, povezane s prizadevanji za ohranjanje narave in varovanje okolja. Izvedeli so o vse o pomembnosti dobrih odnosov med ribiško družino, spoznali so osnove etike ribolova in ravnanja z ribami, se seznanili s spoštljivim odnosom do

Darko Ajd, eden izmed mentorjev, prikazuje tehniko ribolova.

Tečaja za mlade ribiče se udeležuje veliko otrok iz vse Koroške.

narave in se posvetili tudi samemu ribolovu. Skrbiš poudarja, da je med mnogimi mladimi opaziti veliko navdušenje nad ribičijo in z zadovoljstvom ugotavlja, da s takšnimi tečaji pridobivamo mlade člane. Dodaja, da je delo z mladimi zelo zanimivo, a tudi naporno, saj mladi hočejo ves čas akcijo, prav tako je pri množici otrok težko doseči mir in tišino, ki sta zelo pomembna pri predajanju teoretičnega znanja o ribolovu. Mentorji se tako trudijo, da po svojih najboljših močeh znanje in

navdušenje do ribolova prenašajo na mladi rod. Ob zavesti, da bo vsakemu udeležencu tečaja le-ta zagotovil ostal v lepem spominu in doprinesel k pozitivnemu osebnostnemu razvoju ter odnosu do narave in soljudi in da bo zaradi vloženega truda tudi članstvo RD počasi pomlajeno, ni nikomur od mentorjev žal nobene minute, ki jo preživijo z mladino ob vodi. V zdajšnji dobi računalnikov je vsaka ura, ki jo mladi preživijo v naravi, zanje še kako dragocena in dobrodošla.

Avgust Skrbiš je mentor za delo z mladimi v Koroški RD šele eno leto, vendar se že lahko pohvali z vrhunskimi rezultati. Mladi ribič Rok Svetec je pod njegovim mentorstvom namreč postal državni prvak v lovu rib s plavcem v kategoriji U-14. Rok ima še enega dobrega mentorja, Stanka Prednika, ki ga uri v muharjenju in tudi v lovu rib z umetno muho je bil Rok državni prvak v svoji kategoriji. Posebej pa je treba omeniti Mateja Čebula, ki je prav tako odličen na tekmovanjih v lovu rib z umetno muho. Njemu je mentor kar njegov oče Robert Čebul, znan kot vrhunski tekmovalac v tej tekmovalni disciplini. Avgust Skrbiš, mentor za delo z mladimi, se je lani udeležil tudi tabora na Bledu s tremi mladinci. Že omenjena Rok in Matej sta bila tudi udeleženca muharskega tabora.

Avgust Skrbiš je res odličen mentor mladim, z veliko željo po uspešnem delu, zato nemalokrat pravi, da karkoli in kolikor naredimo, je še vedno manj, kot bi lahko storili, da bi mlade privabili v svoje vrste. Po njegovih besedah moramo starejši ribiči v tej smeri narediti veliko več, namesto da samo stokamo, kako se članstvo nenehno zmanjšuje. Samo dobro in kakovostno delo bo skozi čas prineslo tudi zeleni uspeh. Delo z mladimi je tek na dolge proge in rezultatov ne gre pričakovati čez noč; z vztrajnostjo bodo zagotovo prišli in koroški ribiči verjamemo, da se nam ni treba bati prihodnosti.

Prof. Aleš Leko Gulič in dr. Boris Skalin ob odprtju razstave, ki je bila na ogled do konca januarja.

Da morata ustvarjalnost in trdo delo, ki sta globoko zakoreninjena v dr. Skalinu, prihajati iz človeka samega in ne kot skupek zunanje sveta, sem se prepričal že pred leti, ko sem videl v njegovih fotografijah ujete naključne, neponovljive trenutke v naravi in tudi v objektivu

zrežirane trenutke, kajti prepričan sem bil, da z zamrznjenimi podobami kritično komentira družbo in okolje in ne čisto na koncu tudi lastne občutke.

Njegove fotografije velikokrat pritegnejo ljudi in obiskovalce njegovih razstav, kot je bila tokratna – tudi zato, ker dr. Skalin le ni poklicni fotograf, ki bi ustvarjal »lepe in všečne« podobe, ampak je ob njih treba razmišljati. Tista prava

moč fotografije se namreč odraža ravno v tem, da svojo zamrznjeno formo spravi v gibanje in ji da pripoved, kar je za dr. Skalina značilno in vidno tudi na fotografski razstavi Slovo od rudarjenja v Zasavju.

Tone Urbas

Robert Preglau

MED SULČARJI V RADOVLJICI

Strast, odločnost in pogum

Zadnji vikend v januarju je RD Radovljica organizirala prvi mednarodni skupinski ribolov na sulca za pokal RD Radovljica. Novica je do mene prišla nenadno. Še dan prej, v petek, je zelo snežilo in bil sem brezskrben ter poln pričakovanj. Zaskrbelo me je šele proti večeru, ko sem izvedel, da moram biti ob petih v Kamni Gorici in ko sem računal nazaj, mi je postalo jasno, da bom vstal ob treh in petnajst. Kdo, ki ni ribič, bi me razumel? Kdo, ki ni ribič, bi razumel nekoga, ki tako zgodaj rine v mraz in sneg, pa sploh ne bo lovil? Ampak kaj je večje razkošje od tega, da lahko uživam v neresnem početju, sem živ in sem to, kar sem?

Kakor skozi predor noči je v soju žarometov pod mano tekla pole-denela cesta. Pasovi megle, mlečni in mehki, skozi katere sem ves napet vozil na srečanje v Vodicach, niso ustavili toka mojih misli. *Desetletja nazaj sem gledal sulce, ležeče kot klade v bazenih ribogojnice Povodje ... Šinkov turn ... Tukaj nekje je živel Roman Vertačnik, ki je nesrečno umrl v najlepših ribiških letih. Spoštoval sem ga ... Ustavil sem pod cestno svetilko, kjer so me v rumeni svetlobi čakali, da gremo naprej proti Kamni Gorici. David je Ribničan in nov. Ne poznam ga, ampak njegovo narečje mi je ljubo. Danijel je tisti zelenec, ki je pred dve-ma letoma na skupinskem ribolovu v Radovljici ujel krasnega sulca. Boštjan je prekaljen maček, ki ga še najbolj poznam prek njegove matere Brede in očeta Mohorja. Mohor je še edina vez, ki veže mnoge moje ribiške spomine, da jih ne odnese piš časa.*

Pripeljali smo v sveže odkidan sneg na parkirišče pod javno razsvetljavo. Nekaj hiš je iz teme kazalo svetla pročelja. Po gazi smo odšli naprej čez majhen lesen mostiček, ko sem opazil čisto nebo in mesec, ki je sramežljivo sijal. Sneg se še ni otepel z drevja. Pred starim mlinom, ki je sedaj gostilna, sem ostal sam. Mlinskih koles že davno ni več. *Videl sem z mahom poraščeno betonsko korito, po katerem je tekla bistra in hitra voda in v redki svetlobi sem videl pečeno dno in redke šope trave, ki so nihali v toku. Bila je noč, kakor stara devica, ki se odpravlja spat, in srkal sem vtise za rep.*

Mencal sem roke in pihal sapo v mrzlo gorenjsko noč, ko so začeli prihajati prvi pari. Tujci in nekaj naših je tod prespalo. Vidno zaspani in utrujeni od pomenkov in načrtov, ki so jih delali pozno v noč, so počasi kapljali skupaj. Nekateri so lovili že prejšnji dan. Bolj sveži in nabrušeni so bili drugi, ki so se pripeljali z vseh koncev Slovenije. Hodili so v zaletu in naravnost. Čutil sem tisto medsebojno povezanost, moško tovarištvo in napetost pred dogodkom, kakor bi se odpravljali v boj. Sulec je visoka divjad. Sulec ni riba za mlečnozobce in razvajenčke. To sem

videl kasneje, ko sem jih gledal, kako so po skupinah posedli za mize, srebali kavo, kupovali ribolovnice in klepetali. Rekel bi, da je bila povprečna starost malo pod štirideset let. Videl sem ribiče, ki to so; imajo nagon, strast, odločnost, pogum in tisto moško plemenitost, ki izvira iz samozavesti, da znajo biti humani, čuteči in spoštljivi do narave in ljudi, in pomislil sem na tiste, ki bi to radi bili, pa niso in verjetno tudi nikoli ne bodo. Ostali bodo ljudje, ki bi sicer radi postali ribiči in me bodo še naprej,

kot že tolikokrat doslej, prepričevali, da je sulca mogoče ujeti tudi z besedo. V svoji nemoči bodo še naprej skrivaj počeli svinjarije, zganjali nevoščljivost in zdrahe, prodajali bučnice za suho zlato, pisali nove in nove predpise, skalili čisto vodo do konca samo za to, da bi sami izpadli pomembni, da bi ustvarili nered, kjer cvetijo drobni lopovi brez časti. En hipodrom je res premalo, da bi vsi konji prišli do izraza.

Ura je bila skoraj deset, ko sva se z Boštjanom ustavila pri mostu čez Savo v

0 ribičiji in še čem

Matej Šparovec, gospodar RD Radovljica, in Boštjan Podbevšek, ki sta ribičem prodajala dovolilnice in dajala napotke, sta čakala samo še na večjo skupino tujcev. V tistem času smo se zapletli v pogovor o namenu in organizaciji dogodka.

Zakaj organizirate tako srečanje?

»Vzrokov je več in so kompleksni,« je rekel Matej in nadaljeval. »Ribiške družine smo s podpisom koncesijske pogodbe, po kateri imamo pravice in dolžnosti v zvezi z upravljanjem rib, prevzele tudi obveznost plačevanja koncesnine. Naj poudarim: lastnik vode in rib je država, mi pa smo dolžni izvajati ribiško upravljanje v skladu s koncesijsko pogodbo, katera vključuje tudi spoštovanje vseh zakonskih in podzakonskih aktov, ki so kakorkoli povezani z ribiškim upravljanjem, varstvom narave, delovanjem društva in še marsičem. Zakonskih in drugih predpisov si nismo izmislili ribiči in, po pravici povedano, v veliki meri žal nanje niti ne moremo vplivati, saj jih po veljavnih postopkih določi država. Torej lahko delujemo samo znotraj zakonitih okvirov, ki pa so večkrat

nelogični, neuskkljeni, premalo strokovni ali strokovno si nasprotujoči in celo zastareli. Prav hudo mi je, kadar smo ribiči deležni kritik javnosti zaradi svojega dela in še huje mi je, ker kritike vdano prenašamo, ne da bi jasno pokazali na krivca. To je država. Saj ne rečem, grešimo tudi mi in tvegamo sankcije, kar je prav, ampak kdo bo sankcioniral državo?

Poleg koncesijske dajatve imamo ribiči še veliko stroškov, povezanih z ribiškim upravljanjem, za kar potrebujemo ustrezna finančna sredstva. Dobivamo jih iz žepov naših članov, ki skozi članarino in z nakupom ribolovnih dni plačujejo ribiško stanovsko strukturo, obveznosti do države in vse, kar je nujno potrebno za učinkovito upravljanje z ribami.

Možnost za dodatno pridobivanje finančnih sredstev je prodaja turističnih ribolovnih dovolilnic v količini razlike med dovoljenim številom ribolovnih dni v revirju, ki jih spet določi država, in številom ribolovnih dni, ki so jih naši člani kupili vnaprej za tekoče leto. Poleg zakonske določbe, da smo ribiči dolžni najmanj 10 % ribolovnih dni ponuditi na tržišče za ribiče turiste, nastane v

Na delu Save, s katero gospodarji RD Radovljica, so odlična mesta za lov sulca.

Lancovem ter z mostu opazovala nekaj ribičev, ki so lovili tam blizu. Voda je bila nizka in čista. Zavila sva na del vodne učne poti Grabnarca, ki združuje prikaz lokalne zgodovine v povezavi z vodnim in obvodnim življenjem. Po tristo metrih gaženja snega sva prišla na mesto, kjer se pohodniki lahko na poljuden način seznanijo z vrstami rib, ki živijo v tistih vodah. Vsekakor dobrodošla in hvale-

vredna pridobitev, predvsem za mladino. Odsšla sva do sotočja Dolinke in Bohinjke. Od ribičev sva izvedela, da je tam zjutraj nekdo ujel sulca, ampak saj veste, kako je z govoricami v ribiških krogih. Imela sva čudovit sprehod v svežem snegu ob vodi, ki sva ga nadaljevala kasneje pri Fuksovi brvi, pod katero je obsežen in globok tolmun. Kako drugačen dan je bil od tistega izpred dveh let, ko sem

tam blizu prvič lovil sulca jaz! Bil sem tako zatrapan vase, da sem res verjel, da ga bom ujel prvič in sem prosil Jožeta Boriška - Bura, ki slovi po čudovitih fotografijah, naj me spremlja. Tudi Matej je bil zraven in voda je bila visoka. Zrak je imel tri stopinje, ko sem skupaj z nahrbtnikom s skale zgrmel v vodo, da sem dobil meglen vid in mi je voda skozi nos pritekla v grlo, ko sem, držeč palico, sunkovito otepal po vodi. Še sreča, da mi ni odplavilo kape; bila je usnjena in jo imam še sedaj. Med valjanjem v vodi sem pogledoval na breg in razen dveh zgroženih tipov v dilemi tam nisem videl kaj prida pomoči. Ni kazalo drugače, kot da sem ven prilezel sam. Potem sem se slekel do golega, ožel oblačila in še tri ure prav besen lovil, dokler ni adrenalin popustil in me je začelo zebsti; obrnil sem nazaj, od koder sem prišel, in ko sem prisopihal nazaj, sem bil spet ves moker od potu. Ogrel sem se šele v Ljubljani, ko sem zlezal v vročo banjo. Še vedno ne morem verjeti, da ob vsej sila zanimivi akciji Bur ni napravil niti enega posnetka, tako da moram sedaj pisati po spominu in lahko bi narisal oba skupaj čisto natančno, pa nimam roke za to. Povem lahko le, da sta imela odprta usta in fekalni pogled. Tako nadražen ▶

Boštjan Podbevšek in Matej Šparovec

RD dilema, koliko več od tistih 10 % ponuditi. Če jih ne ponudimo več, to pomeni dodatno finančno breme za člane, če pa jih, člani nergajo, češ da jim turisti zmanjšujejo kakovost ribolova. Nikoli razrešen krog. Poleg tega imamo različne ribiške družine tudi različno privlačne vode za turiste. Nekatere družine so svoje možnosti že dobro izkoristile in poslušje so-

razmerno udobno in mirno. V naši družini ocenjujemo, da na področju ribiškega turizma še nismo izkoristili vseh možnosti in to je osnovni vzrok, zakaj smo se na upravnem odboru odločili, da organiziramo tak dogodek. Vode imamo lepe, z ribami dobro gospodarimo, želimo prodati še več turističnih ribolovnih dovolilnic, za kar imamo možnosti. Zato ta dogodek ni nikakršna tekma, kakor bi nekateri radi prikazali, ampak je zgolj skupen ribolov zaradi promocije naših revirjev in preprostega druženja tistih, ki nam ribolov nekaj pomeni. To je ozko gledanje skozi ribiške oči. Je pa res, da je ribiški turizem del celovite turistične ponudbe države in kot tak lahko precej dobrega doprinese k večji osebni blaginji vseh, ki so kakorkoli povezani s turistično dejavnostjo, kakor tudi vsem nam državljanom skozi dohodke, ki bi jih država ob večjem turističnem prometu lahko imela, pa jih sedaj žal nima. Če že nismo gostoljubni po naravi, v kar dvomim, pa bi lahko bili bolj gostoljubni vsaj zaradi zaslužka.«

Za organizacijo takega dogodka je potrebno kar nekaj dela in truda. Kako ste se lotili tega?

»Osnova nam je bil tradicionalen 'pogon na sulca', ki ga dvakrat v sezoni organiziramo že vrsto let in privablja vse večje število ribiških gostov,« je rekel Boštjan. »To osnovno idejo smo

samo malo nadgradili, saj postajajo slovenske vode spet privlačne za tuje ribiče na sulca. Privlačne nagrade za najboljši, ki so jih prispevali sponzorji in naša ribiška družina, so samo še dodaten motiv poleg že tako lepih in bogatih revirjev. Delo na organizaciji in izvedbi takega dogodka je za nas, ki to počnemo neprofesionalno, seveda velik izziv – predvsem, kako visoko skakati, ko ti letijo polena pod noge. Jasno, da se moje poznavanje ribiške zakonodaje ne more meriti z znanjem ribiške inšpektorice, ki je tokrat reagirala bliskovito, takoj ko je prišla prijavo o naših nameranih domnevnih kršitvah zakonodaje – že ob sami objavi dogodka. Hvala Bogu. Tako smo dileme lahko razrešili vnaprej in ne za nazaj.«

Pravita, da delo pri organizaciji privedite opravljata zastoj. Ali imata pokrite vsaj stroške?

»Delava zastoj in stroškov nimava v celoti povrnjenih.«

Torej sta sponzorja?

»Kakor praviš. Mogoče tudi.« Malo smeha, potem pa je Boštjan razpredal naprej: »Ravno v času ribolova na sulca traja lovopust na lipana in postrv, ki sta naši ribolovno najbolj izpostavljeni vrsti. Torej pomeni povečano zanimanje za ribolov na sulca nekakšno podaljšanje ribolovne sezone, posebej ob upoštevanju dejstva, da je verjetnost ▶

Uroš Kogoj

sem tisto sezono lovil še trikrat. Slekem obleko nastopača in postal garač. Gazil sem sneg do kolen, prenašal dež, spoštoval sonce in se izogibal kraja, kjer sem padel v vodo. Bogec me ni več učil padati v vodo in v treh dneh sem ujel 104 centimetrov dolgega lepotca. Sulci niso zastonj, je pa res, da prinesejo doživetja in te zbudijo iz spanja sodobne družbe. Cena je v mojem spominu čedalje manjša, sulcec pa večji. Spet me mika.

Na Posavcu sva našla skupino dobro razposajenih ribičev. Stara znanca, Stane Žurbi in Roman Bergant, sta pripovedovala o sulcu, ki se je snel, in malo naprej sta lovila Aljoša Savič in Saša Kladnik, oba prekaljena sulčarja. Kratka snežna ploha nas je pregnala v bližnji gostinski

Aljoša Savič in Saša Kladnik

lokal in trajala je za dolžino mirno popitega šilca sadjevca, potem je spet sijalo sonce in ogledal sem si Kamno Gorico. Kraj, ki je videl že boljše čase. Čudovite in razkošne stare hiše, po večini lepo obnovljene, in stara ozka cesta, vijugasto speljana skozi vas od vogala do vogala. Cerkev na hribčku in potok, ki je speljan po lesenem koritu, ki kakor most prečka strugo Lipnice, potem pa v lepem koritu vijuga od mostička do mostička po vasi. Opazoval sem postrvi v njem. Na vsak moj sunkovit gib so blisknile pod bližnji most. Na hribu so smučali otroci in osamljen dolgin je elegantno tekkel na smučeh po polju. Lahen veter je odnašal sneg z vej.

Z večerom so se v gostilno Mlin vr-

Aljoša Savič s sulcem

nilni ribiči. Utrujeni, lačni, žejni in dobre volje. Govorilo se je o velikih šarenkah, ki so zagrizle v vabe čez dan, in šepetalo se je o prijemih pobeglih sulcev. Vse je postalo jasno, ko sta Uroš Kogoj in Anej Matevžič pokazala fotografije 95 in 79 centimetrov dolgih sulcev, ki sta takrat že – upam, da dokaj mirno –, živa in zdrava, prebolevala grenko izkušnjo tistega dne.

V nedeljo je bilo kislo vreme. Sedemnajst parov ribičev, kolikor se jih je udeležilo srečanja, je začelo nov dan v novem upanju. Črnogorec Velibor Ivanovič, odličen sulčar in cenjen ribiški vodnik, je pripeljal na kosilo svojo skupino. Rene Muster, Markus Friedel, Wolfgang Mihelic in Kai Röhrig so bili navdušeni nad vodo in ribolovom.

Z večerom smo sklenili naše dvodnevno druženje. Ujeli in fotografirali so še tri sulce in končni obračun je pokazal naslednje rezultate: prva zmagovalca prvega mednarodnega skupnega ribolova na sulca za pokal RD Radovljica sta

ulova lepega sulca v naših revirjih kar velika. Kakor je rekel Matej, se moramo držati zakonskih okvirov, pa kljub temu vidim težave pri različnem razlaganju le-teh. Strinjam se, da je način ulova *ujemi in spusti* za koga lahko sporen. Konec koncev tudi sam verjamem, da ribo boli in jo je strah takrat, ko jo ribič zapne na trnek in vleče iz vode, ampak lepo vas prosim, kako pa naj to naredi drugače, če ima namen loviti na pri nas zakonit način. Zakaj kdo lovi, je lahko toliko vzrokov, kolikor je ribičev, pa vseeno je tisti pračut lovca, ki se prenaša v genih, pri njih bolj izrazit pri drugih pa manj. In ali to, da večina ribičev, ki jim je ribolov v veselje, ne lovi rib zaradi potrebe po prehrani, pomeni, da je treba negospodarski ribolov ukiniti? Mogoče, kaj vem, ampak za take odločitve spet nisem pristojen jaz, niti večina ribičev, temveč splošne družbene norme obnašanja in vrednot, ki se udeležujejo v predpisih. Oceniti ribiča, ki ribo v skladu z veljavno zakonodajo ujame in upleni kot negativca in onega, ki jo izpusti, poveljevat

kakor humanista, je ravno tako neumno, kakor če ribiča prisiliš, da vsako mersko ribo ubije. Kakor da so tiste podmorske, ki bodo v vsakem primeru izpuščene, cepljene proti bolečinam in strahu, in si tiste merske ne želijo drugega od smrti. *Ujemi in spusti* je način, po katerem ribič lahko lovi brez potrebe po ubijanju in upanju, da bo ribi pri ulovu prizadejal najmanj škode. To pomeni loviti z enojčkom brez zalusti, to pomeni ribo čim manj prijemat in je ne mrcvariti pred izpustitvijo, pa se še vedno zgodi, da riba požre trnek pregloboko, zakrvavi in jo je treba ubiti. Sezonska kvota uplena sulca v naši družini je dvanajst sulcev v dolžini najmanj 90 cm. Ko je kvota izpolnjena, je sezone konec. V zadnjih desetih letih pri nas kvota ni bila nikoli dosežena. Na sezono je uplenjenih okoli pet do šest sulcev, kar ne pomeni drugega kot to, da večina ribičev lovi iz potrebe po zadovoljitvi ribiškega nagona in pristnega doživljanja narave, prvinsko, v skladu z izročilom kot sestavni del narave, na način, ki je od vseh poznanih

načinov za ribe najbolj human. *Ujemi in spusti* nam na tak način, kakor je v praksi sedaj, zagotavlja sulčelov skozi celo sezono.«

Kaj je tisto, kar vama daje potrebno voljo za delo v ribiški družini?

»Predvsem to, da ribe, vodo in ribolov jemljem kakor del sebe. Tak si ali pa nisi. Lahko bi bil lovec, pa nisem. Lahko bi bil kolesar ali pa gasilec, pa tudi nisem. Sem pa ribič,« je rekel Boštjan.

»Jaz imam ribolov v krvi. Tak sem se rodil in tak sem se zgradil. Tudi jaz bi bil lahko kaj drugega, pa nisem. Ribe imam rad, čeprav me dogajanja v ribištvu in okoli njega včasih spominjajo na farso,« je dodal Matej in nadaljeval: »Samo en primer: gladina Save pri nas samo zaradi hidroelektrarne niha okoli pol metra. Spet bom celo pomlad in poletje ob vodi pričel grozljivim pomorom rib, pa nikomur mar. Vsi vemo, da se čisto majhne mladice najraje umaknejo v toplo plitko vodo čisto na robu reke. Ko elektrarna

Metod Mramor

postala Uroš Kogoj in Anej Matevžič (95 in 79 cm), druga sta bila David Merhar in Danijel Keser (82,5 cm), tretja Aljoša Savič in Saša Kladnik (82 cm) ter Metod Mramor na četrtem mestu (65 cm). Toliko je bilo v dveh dneh tudi ulovljenih in izpuščenih sulcev.

Ko ob koncu razmišljam o tem druženju ribičev in podobnih, vidim veliko cincanja glede tega, ali so taka druženja dobra ali slaba, ki ga iz ust tistih, ki jih ni bilo zraven, razumem podobno, kot pravi znani južnjaški pregovor v milem slovenskem prevodu: *zeza nor prestrašenega*. Smo slovenski ribiči res toliko prestrašeni, da se pustimo od norcev vleči za tisto nekaj, kar sicer nesejo kokoši? Mar se res ne znamo zbrati v polnem številu skoraj dvanajst tisoč ljudi na enem mestu in javnost spomniti na nekaj sto tisoč majhnih ribic, ki vsako leto zaradi nenehnega nihanja vodostaja Save ostanejo na njenih suhih brežinah v Radovljici; na nekaj sto tisoč tistih, ki jih na leto pomorijo nerazumni

obratuje, je gladina reke višja, potem pa v pičle pol ure, ko zapornico spustijo, upade za pol metra. Ves ribji drobižek se tako naglo ne more umakniti in na tisoče ribic ostane na suhem ter pogine. Hudo je, kadar jih v dlaneh prenašam nazaj v vodo in vem, da me naslednjič ne bo poleg. Pa nikomur mar. Res so pred leti elektrarne kupile sulčje mladice, ki smo jih v ribiških družinah potem dobili zastonj, pa vseeno. Ta ribji drobižek so tudi ribe, ravno tako žive kot velike, pa se ne najde prav nihče, ki bi alarmiral javnost in se potegnil zanje. Mar je njihovo življenje samo zato, ker so majhne, lahko postranska škoda zaradi minimalne koristi od dobička iz poslovanja hidrocentral, ki do davkoplačevalcev niti ne seže, pač pa v bodoče celo grozi, da se bo spremenil v izgubo, medtem ko nas prepričujejo o potrebnosti izgradnje novih in novih? Električno energijo davkoplačevalci plačujemo, mar ne? Plačujemo tudi banane in bencin, pa nam zaradi tega v zadnjih letih ni potrebno jeziti narave in ljudi.«

Del učne poti, kjer se pohodniki lahko na poljuden način seznanijo z vrstami rib, ki živijo v tamkajšnjih vodah. Pridobitev je dobrodošla predvsem za mladino.

posegi v slovenske vodotoke, da o pomorih večjih in dobro vidnih rib, ki se redno dogajajo, sploh ne govorimo; da opozorimo slovensko javnost, da ribiči nismo, za kar nas imajo kvazihumanisti in urbani ekologi. Povejmo jim, da smo ljudje, tako kot vsi drugi, le da imamo skupen cilj v ohranjanju in varovanju narave daleč pred potrebo po mrcvarjenju in ubijanju rib in da smo kot taki ne samo koristni, ampak je naše ravnanje tudi družbeno popolnoma sprejemljivo. To bi bil lahko izziv za vsakega izmed nas, še posebno pa za našo stanovsko hierarhijo.

Za vas napisal in fotografiral:

Tone Škrbec

● POPRAVEK

Soliden uspeh slovenskih tekmovalcev

Zahteva za popravek prispevka (Ribič, 1,2/2015)

V skladu z Zakonom o medijih zahtevam popravek začetka članka z naslovom Soliden uspeh slovenskih tekmovalcev, objavljenega v Ribiču 1,2/2015, v katerem avtor članka navaja neresnične podatke, kot sledi: *Pravico do nastopa na svetovnem prvenstvu je imelo prvih pet najboljših tekmovalcev iz lige veteranov v letu 2013. Po uvrstitvah so bili to Drago Kutnjak, Mile Kojc, Branko Verdenik, Bruno Zorko in Zdravko Bregar.*

Uraden nabor prvih petih (najboljših) tekmovalcev Državnega prvenstva LRP 2013 – liga veteranov – je naslednji: 1. mesto Jože Šmejč, 2. mesto Drago Kutnjak, 3. mesto Zdravko Bregar, 4. mesto Brane Zelič in 5. mesto Mile Kojc (rezervni tekmovalec).

Jože Šmejč

mcg | graz

LOVIŠČE & VODA

10.-12. april 2015

Strokovni sejem za lov, ribolov in naravo
Dnevno med 9.00 in 18.00 uro

SEJMIŠČE GRADEC HALA A

www.revier-wasser.at

Pijavka

Pijavke (Hirudinea) uvrščamo med mnogočlenarje (Polimeria). Pripadajo deblu kolobarniki (Annelida) – mnogoščetinci (Polychaeta) – maloščetinci (Oligochaeta) z več kot 17.000 vrstami. Po videzu so podobne drugim maloščetincem, vendar se od njih razlikujejo po tem, da imajo na spodnji strani glave okrog ust velik prisesek.

Poznamo več kot sedemsto vrst pijavk. Nekatere so zelo velike (n.pr. iz južnega Čila) in v dolžino zrastejo tudi do 75 cm! Večina pijavk je mnogo manjših, po navadi od 3 do 5 cm, odrasli osebk pa lahko dosežejo tudi do 20 cm. Ločimo tri skupine pijavk:

- sladkovodne,
- kopenske in
- morske.

Večina pijavk je sladkovodnih, nekatere živijo na kopnem, zlasti v nizkem rastlinstvu deževnih gozdov, kjer se v sušnem obdobju zarijejo v zemljo in tam hibernirajo ter preživijo tudi brez vode. Preprosto se skrčijo, njihova telesa pa postanejo zelo suha. Če jih zmočite, v desetih minutah povsem oživijo.

Pijavke so členasti črvi (bližnji sorodnik deževnikov) s 34 obročki. Število obročkov je pri pijavkah stalno, medtem ko jih deževniki »dodajajo«. Zanimivo je, da ima pijavka kar 32 možganov, saj so deli tega organa v vsakem členku, razen v prvem in zadnjem. Pijavke zaradi podobnosti z živčnim sistemom ljudi pogosto uporabljajo pri preiskavah možganskih motenj.

Po navadi imajo pijavke nekoliko sploščen trebušni del, na prvem in zadnjem členku pa imajo obročaste priseseke.

Medicinska pijavka (*Hirudo medicinalis*) ima tridelno čeljust, ki je videti kot majhna žaga. Na njih je okoli sto ostrih zob, ki jih pijavka zaseka v gostitelja. Pijavkin zasek pušča sled z obročem, v katerem je obrnjena črka Y. Njeni zobje so tako ostri, da prebijajo celo debelo kožo povodnih (nilskih) konj.

Pijavkin zadnji prisesek je večji in ga uporablja za pritrditev na mestu; ima preproste oči, s katerimi loči le svetlobo od teme ter grobe oblike in premike. Pijavkina koža ne raste z njo, zato se večkrat levi. Barva telesa je različna: temno rjava, olivna, črno-zelena ter rjava ali zeleno-rjava.

Pijavke so v glavnem nočne živali in so čez dan večinoma skrite. Velik del leta, ko je temperatura vode nizka, so medicinske pijavke zarite v blatu ali pod potopljenimi predmeti na dnu struge ali jezera. Ko se temperatura vode poveča, pijavka postane živahnejša in občutljiva za gibanje v vodi. Če začuti potencialnega gostitelja, takoj začne plavati proti njemu, zlasti če rahlo krvavi. Optimalni dražljaji kemično občutljivih tipal pijavke so pri temperaturi gostitelja od 33 do 40 °C. Obe tipali (receptorja) ima na prvem členku.

Pijavke so odlične plavalke. Med plavanjem se kačasto zvijajo, vendar ne levo – desno, pač pa gor – dol. Med premikanjem po rečnem dnu ali na kopnem se premikajo s pedičenjem.

Pijavke so hermafroditi, kar pomeni, da ima vsaka žival ženske in moške spolne organe. Zato ima lahko že samo ena žival svoje potomstvo. Podobno kot deževniki tudi pijavke zaležejo jajčeca v zapredke, ki jih pritrldijo na podlago blizu vode ali pa kar nase na spodnjo stran telesa. Pijavke, ki pritrjujejo svoje zapredke z jajčeci na kamenje v vodi, so precej aktivne. Odrasle medicinske pijavke pa zapustijo vodo in odložijo svoje zapredke z jajčeci na vlažnem obrežju tik nad gladino. Po navadi odlagajo jajčeca julija in avgusta. Pijavka odloži od enega do osem zapredkov s po 12 do 16 jajčec; včasih tudi več, vendar je v takih primerih nekaj jajčec neoplojenih. Ličinke pijavk se izvalijo po štirih do desetih tednih. Zelo so podobne odraslim osebkom, vendar so svetlejšje, saj imajo v koži manj pigmenta. Brez hrane lahko preživijo do sto dni.

V angleško govorečih državah so pijavke znane pod imenom *blood sucking leeches* – krvososi in *hematophagous* – prehranjevalke s krvjo, saj zajedajo ribe, žabe, želve in druge živali, pa tudi človeka, in jim sesajo kri. Velik obrok krvi lahko pijavko nasiti za več mesecev.

Uporabljeni material:

- trnka: zadaj: kratkohrbtnik za ličinko, #4–8; spredaj: za potezanko #4–8,
- vezna nit: 6/0, temne barve,
- obtežba: volframova kroglica, Ø 5 mm,
- povezava med trnkoma: vpletena nit iz kevlarja, Ø 0,10 do 0,30 mm,
- telo: lesketajoči se šenil in olivno ali črno marabujevo pero, vsukano v zanko.

Izdelava:

Faza 1:

Na kratkohrbtni trnek navežemo snopič olivnih marabujevih peres in naredimo zanko iz vezne niti.

Faza 2:

Navežemo lesketajoči se šenil z dolgimi vlakni.

Faza 3:

V zanko namestimo fibre marabujevega peresa.

Faza 4:

Zanko zasukamo in naredimo šenil iz marabuja.

Faza 5:

Medsebojno zasukamo oba šenila.

Faza 6:

Tako nastali preplet obeh šenilov navijemo na trnek.

Faza 7:

Preplet šenilov privežemo ob obročku trnka in s škarjami oblikujemo stožčasto (konično) telo.

Faza 8:

Na sprednji trnek nataknevo volframovo kroglico, navežemo konček kevlarjeve niti, ki ga dobro pritrldimo in učvrstimo s kapljico sekundnega lepila. Drugi del kevlarjeve niti potegnemo skozi obroček zadnjega trnka.

Faza 9:

Na prednji trnek navežemo lesketajoči se šenil in oblikujemo novo zanko.

Faza 1

Faza 2

Faza 3

Faza 4

Faza 5

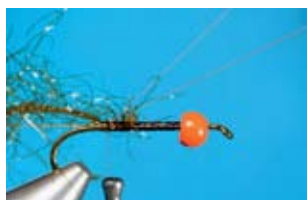
Faza 6

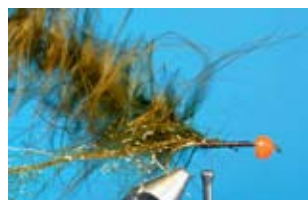
Faza 7

Faza 8

Faza 9

Faza 10

Faza 11

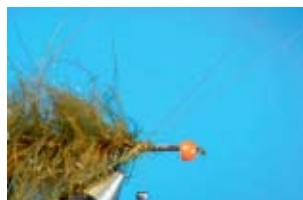
Faza 12

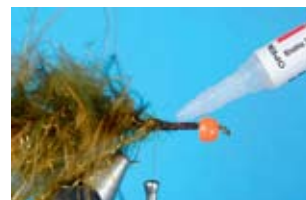
Faza 13

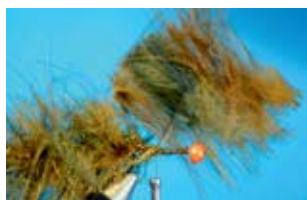
Faza 14

Faza 15

Faza 16

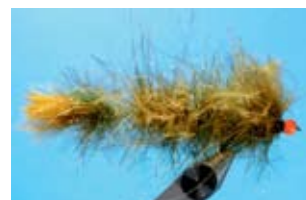
Faza 17

Faza 18

Faza 19

Faza 20

Faza 10:

V zanko namestimo fibre marabujevega peresa (kot pri fazi 3) in jo zasukamo.

Faza 11:

Medsebojno zasukamo oba šenila (kot pri fazi 5).

Faza 12:

Trnek z zadnjim delom posnetka mora biti na sredini kevlarjeve niti. Vzporedno postavimo kevlarjevo nit in preplet obeh šenilov.

Faza 13:

Skupaj zasukamo kevlarjevo nit in preplet obeh šenilov, pri čemer trnek z zadnjim delom posnetka pridržimo na sredini.

Faza 14:

Preplet obeh šenilov in kevlarjeve vrvice pritrdimo na hrbtnišče prvega trnka in pustimo, da se medsebojno zvijeta. Nastane gibljivi del telesa posnetka pijavke.

Faza 15:

Naredimo zanko za šenil iz fiber marabujevega peresa, iz katerega bomo v nadaljevanju izdelali prvi del telesa.

Faza 16:

S sekundnim lepilom pritrdimo drugi konec kevlarja na hrbtnišče trnka.

Faza 17:

V zanko namestimo fibre marabujevega peresa.

Faza 18:

Zavijemo zanko s fibrami marabuja in jo držimo vzporedno skupaj z ostankom prepleta obeh šenilov – gibljivega dela telesa posnetka pijavke.

Faza 19:

Vse skupaj navijemo okoli hrbtnišča trnka vse do volframove kroglice.

Faza 20:

Pritrdimo s skritim vozlom, ga polakiramo in počesemo fibre po celotnem telesu posnetka.

Pijavka se je priselala na polža.

Krvosesnih pijavk je pravzaprav malo, so pa pijavke, ki s sesanjem zajedajo medicinske pijavke, npr. mlada pijavka vrste *Glossiphonia complanata*. Nekatere pijavke so mesojede, saj goltajo majhne črve in ličinke žuželk. Večina pijavk je mrhovinarjev, saj jedo ostanke poginjenih žuželk in večjih živali. Take pojedjo tudi človeka, če imajo priložnost!

Pijavke imajo velik tek. V enem obroku lahko zaužijejo količino krvi, ki je petkrat večja od njihove teže. Na gostitelju ostajajo od trideset minut do šest ur. Ko se nasitijo, se spustijo z gostitelja in poiščejo varno skrivališče.

Za odstranitev pijavk je znanih več načinov: plamen (vžigalice ali vžigalnika), prižgana cigareta, sol, alkohol, kis ali limonin sok. Ob stiku z naštetim se pijavka hitro loči od gostitelja. Če s plamenom segrejete kovinski predmet in se dotaknete hrbta pijavke, se bo sama hitro spustila. Pijavko (še posebno kopensko) učinkovito odstranimo tudi tako, da pod njeno sesalno čeljust potisnemo noht ali kateri drug predmet z ostrim robom. To povzroči, da pijavka izvleče svoje čeljusti, narkar jo zlahka odstranite in vrnete v vodo. Živi in pusti živeti – pijavke pač poskušajo preživeti na svoj način.

Čeprav pijavka pregrizne kožo in sesa kri, to ne boli. Izloča namreč anestetik, ki zmanjšuje bolečino, in hirudin, ki preprečuje strjevanje (koagulacijo) krvi. Tudi sodobna medicina je prepoznala vrednost uporabe medi-

cinskih pijavk v zdravstvene namene; terapijo imenujemo hirudizem. Pijavke naj bi v medicinske namene uporabljali že v antični Indiji, tisoč let pred našim štetjem. Iz telesa odstranjujejo zaostalo kri in tako preprečijo nastanek gangrene. Ker lahko prenašajo različne okužbe, medicinske pijavke dobimo v lekarnah na recept in so za enkratno uporabo. V 19. stoletju so iz Nemčije v Ameriko izvozili trideset milijonov pijavk. Zaradi pretiranega odvzema iz naravnega okolja, zmanjševanja njihovega življenjskega prostora, izsuševanja močvirij pa tudi zaradi vse manjšega števila pasočih se konj, ki so bili njeni najljubši gostitelji, je medicinska pijavka zavarovana v skoraj vseh državah, kjer jo je še mogoče najti v naravi.

Glede na to, da pijavke lahko pojedjo ogromen obrok hrane naenkrat, preživijo brez nje od enega do dveh let. Preživijo izgubo devetih desetih lastne teže in so lahko celo izpostavljene nekaterim kemikalijam. Različne vrste pijavk imajo različno dolgo življenjsko dobo. Nekatere živijo celo do deset let.

Pijavke so na jedilniku mnogih drugih živalskih vrst: rib, želv in ptic. Skoraj vse ribe iščejo te velike zalogaje in jih jedo za poslastico.

Pijavke so glavna hrana ribe v zgodnji pomladi, preden začne rasti obrezno rastlinje, pa tudi v pozni jeseni, ko rojenje žuželk že pojenjuje. Takrat bo posnetek pijavke pravi zadetek za veliko velikih rib.

Kadar lovite s posnetkom pijavke na hitro tekočih rekah, posnetek pijavke sunkovito potegnite tri- do štirikrat, da pritegnete pozornost rib. Če lovite v reki, kjer je peščeno ali zablateno dno, je priporočljivo potegniti štiri- ali petkrat in nato pustiti posnetek, da potone na dno in dvigne »oblak« usedlin, kot da se namerava vkopati in skriti pred plenilko.

Pri lovu s črno (»krvavo«) pijavko uporabljamo tonečo muharsko vrvico (ang.: sinking line). Priporočava, da take posnetke ponudite ribam vzdolž globokih robov, kjer breg strmo prehaja v globino, potem ob zaplatah podvodnega rastlinstva, pa tudi v odprti vodi.

V plitvi vodi uporabite obtežen posnetek na plavajoči vrvici ali pa na počasi toneči muharski.

Zgodaj v sezoni začnite s črnim ali olivnim posnetkom, izdelanim iz marabuja v kombinaciji s svetlikajočim se šenilom v odtenku pavovih fiber. Kasneje, ko se voda segreje, so enako učinkoviti posnetki v rjavi in škrlatno rdeči barvi (ang.: Brown and reddish purple).

Za posnetke manjših pijavk uporabite potezanko (angl.) wooly bugger. Na take posnetke lahko lovite vse leto na vseh rekah, uporabljajte pa tonečo muharsko vrvico.

Uspešni so posnetki, izdelani iz marabujevih peres, tjulenje dlake, trakov zajčje kože, puranjih peres, fazanovih peres ali peres drugih velikih ptic v kombinaciji s svetlečim se šenilom ali pa s prejo z zelo dolgimi nitmi. Za boljšo akcijo na prvi trnek pritrдите svinčeno šibro, volframovo kroglico ali kaj podobnega. Za prikaz jajčec, pritrjenih na telo pijavke, pritrдите perle ali penaste kroglice.

Take posnetke pijavk so kot prve imele priložnost preizkusiti ribe na Norveškem leta 1998. Doslej so se posnetki izkazali kot zalogaj, ki se mu ne morejo upreti ribe po vsem svetu.

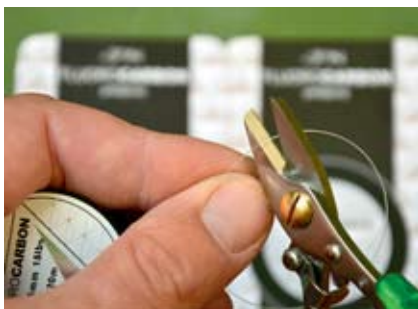
Besedilo, fotografije in posnetki muh:

Nadica in Igor Stančev
danicamk@t-home.mk
 Prevedel: Marko Koračin

Toga naveza

Za uspešen ribolov krapovcev ni potrebno natančno poznavanje vseh mogočih navez. V večini lahko uspešno lovite z eno in isto navezo, ki pa odpove v primeru drugačne vode ter divjih in izbirčnih rib. Zato je modro poznati več navez, s katerimi se lahko prilagodite različnim razmeram. Serijo opisov navez za ribolov krapovcev nadaljujemo s togo navezo, ki ni zahtevna in jo lahko z malo truda zvežejo tudi začetniki.

Mnogi ribiči menijo, da je mehak in prožen material pri navezi ključ do uspeha – ulova velikih krapov, toga naveza pa je dokaz, da ni vedno tako. Izkušeni veliki krapji pogosto hitro zaznajo mehke vrvice, kako ravnati z mehкими vrvicami. Togi laksi iz fluorokarbonskega laka,

Odrežite približno 30 cm 10 do 25 lb fluorokarbonskega laka. Sam sem uporabil 15 lb (6,8 kg), debeline 0,35 mm. Glavna prednost fluorokarbonskega laka je v njegovi togosti; zaradi teže hitro potone, v vodi pa je tudi praktično neviden.

S pomočjo enostavnega vozla na koncu laka zvežite zanko, na katero boste nataknili bojni.

Odvlečen laks odrežite s škarjami.

Za izdelavo toge naveze potrebujemo zatiče (štoperje), daljše trnke (dolgohrbtrnike), karabine za hitro namestitvev (snap-hook), škarje, vabe (bojljije), iglo za prebadanje in namestitvev vab (bojljijev), pripravo za zategovanje vozlov, svinčeno utež, fluorokarbonski laks (0,35 mm) in volframovo pasto.

ki so v vodi nevidni, so lahko rešitev v zagati, kako prevarati najbolj izkušene brkate velikane. Toga naveza je zaradi svoje posebne zgradbe in uporabe fluorokarbonskega laka, ki je precej odporen proti mehanskim poškodbam, uporabna tam,

kjer je dno trdo, kamnito, prodnato in peščeno, manj pa v revirjih z zamuljenim in poraščenim dnom.

Ker je material za izdelavo naveze – fluorokarbon – sam po sebi tog in trd, ni potrebna cevka za poravnavo vrvic.

Z iglo prebodite bojni (20 mm) in ga namestitve na končni del laka.

Na končnem delu laka položaj vabe utrdite z zatičem (štoperjem).

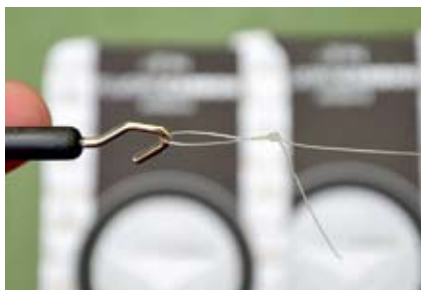
Na fluorokarbonski laks natakните trnek kosirnik ali kate-rega izmed drugih dolgohrbтников z ravnim hrbtom. Ker ne bomo uporabljali cevke za poravnavo vrvice, so slednji primernejši.

Vaba naj bo pritrjena na približno 2 cm dolgem končnem delu vrvice (lasku). Z drugim koncem laksa ovijte trnek od 8- do 10-krat in utrdite položaj z uporabo brezvozelnega vozla. S fotografije sta lepo vidna položaja trnka in vabe.

Na drugem koncu laksa s pomočjo enostavnega vozla izdelajte zanko.

Navlažite vozle in ga utrdite s pripravo za zategovanje vozlov, pri čemer uporabite primerno silo. Odvečen laks odrežite s škarjicami.

Toga naveza se odlično izkaže pri ribolovu v revirjih s trdim dnom (kamenjem, prodom, peskom). Na fotografiji je avtor prispevka z lepim spomladanskim zrcalarjem.

Brat Milan rad lovi blizu doma v akumulacijskem jezeru, kjer je prodnato dno. Tam je ujel že veliko takih in podobnih krapov.

Med prsti pregnetite volframovo pasto, ki deluje kot utež. Namestite jo na fluorokarbonski laks, približno 5 cm nad ušesce trnka.

Delo bo opravil laks sam in trnek bo ob prijemu kar zdrsnil v pravilen položaj za zasek (v spodnjo krapovo ustnico). Naveza je idealna pri ribolovu z velikimi (daljšimi) trnki dolgohrbтниковi in pri uporabi večjih bojljev, ki v premeru merijo več kot 20 mm. Naveza najbolje deluje tam, kjer smo predhodno nakrmili z bojlji. Krape na tak način prisilimo k iskanju hrane, jato pa spodbudimo k tekmovalnosti pri hranjenju, kar povečuje uspehe pri ribolovu. Navezo toplo priporočajo pri ribolovu v revirjih z bistro vodo, saj fluorokarbon

S toga navezo boste lahko ujeli tudi lepega linja.

Na dnu rek in jezer je vse mogoče. Toga naveza je zaradi odpornosti proti mehanskim poškodbam primerna za ribolov povsod, kjer bi ovire na dnu lahko poškodovale vrstico, ki jo sicer uporabljamo pri drugih navezah.

zmanjšuje vidnost naveze. Z njo smo sami uspešno lovili v Španiji, v revirjih Lagunas de Ruidera, kjer je voda kristalno čista. Ko jo boste uporabljali, vedno razmišljajte, ali jo uporabljate pravilno. V revirjih z mehkim dnom predstavitev vabe ni naravna, saj je trnek v nenavadnem, celo sumljivem položaju in lahko previdne krape zmoti.

Vrsta toge naveze, ki deluje kot naveza za lebdeče vabe (pop up), se

imenuje zgibna toga naveza in je za izdelavo zahtevnejša. V nadaljevanju opisujem izdelavo osnovne toge naveze. Vedno uporabljam le izjemno ostre trnke.

Sestavine za izdelavo

Za izdelavo toge naveze ne potrebujete cevke za poravnavo vrvice. V primeru zamuljenega in zaraščenega dna

Zanko pretaknite skozi karabin za hitro namestitvev (snap-hook). Lahko uporabite tudi običajni karabin. Če želite, stik lahko zavarujete s cevko, ki bo preprečila vozljanje.

Na začetni del naveze s pomočjo Grinnerjevega vozla namestite glavno vrstico ali laks (korak ni prikazan na fotografiji). Stik zavarujte s cevko, ki bo preprečila vozljanje. Namestite svinčeno utež.

Izdelava toge naveze je končana.

Takole je videti toga naveza.

ni primerna, na prodnatem dnu pa je naravnost odlična tudi za ribolov največjih krapov. V naslednji številki Ribiča vam bom predstavil t.i. D-navezo, do takrat pa vam želim obilo uspeha pri uporabi opisane toge naveze in dober prijem!

*Besedilo in fotografije:
Radek Filip
Prevedel:
Jure Ušeničnik*

Nekaj napotkov za muharjenje v marcu

Prvi pomladni meseci skoraj praviloma prinašajo nestabilne razmere. Vode so visoke, kalne in pomešane s snežnico, kar marsikaterega muharja odvrne od misli na ribolov. Res je, da višji vodostaj, mraz in neaktivne, otrple postrvi niso ravno privlačne razmere za ribolov, a pravi zagrizeni muharški zanesenjaki bodo kljub temu oblekli topla oblačila, navlekli neoprenske škornje in se z muharico podali za vodo.

Pri tem bodo morali tehniko ribolova prilagoditi razmeram na vodi. Več o tem, kaj je pri prvem spomladanskem muharjenju pomembno in na kaj je treba paziti, bomo napisali v nadaljevanju prispevka.

Temperatura vode

Če se temperatura vode giblje okrog 5 °C ali manj, so ribe v stanju obmrlosti in nič jih ne bo spodbudilo do prijema, ker se v takšnem stanju ne prehranjujejo. Velikokrat je temu vzrok dodatna količina snežnice v glavnem toku, ki hladi vodo. V takem primeru poiščite podvodne izvire toplejše vode ali pojdite loviti v pritoke, ki so po navadi toplejši od glavnega toka. V takem primeru so še posebno primerni kraški izviri, ki imajo stalno temperaturo od 7 do 10 °C.

Kje bomo iskali postrvi

Zgodaj pomladi je ključ do uspeha v zavedanju, da se postrvi v reki ne obnašajo enako kot v kasnejših mesecih sezone. Topljenje snega in spomladanska deževja prinašajo v reko velike količine ledene vode, kar poveča njen vodostaj, hitrost in spremembo barve, to pa zelo spremeni življenjske razmere za vsa živa bitja v njej. Postrvi se na take razmere odzovejo tako, da se umaknejo v globlje, mirnejše dele vodotoka, za pregrade, ki upočasnjujejo vodni tok, ali pa se umaknejo k bregu, kjer je moč toka veliko manjša. Tam ostanejo »prilepljene« v svojih skrivališčih, ker bi jim boj s hitrim vodnim tokom vzel preveč energije, že tako porabljene v času drsti.

Previden pristop do vode

Vedeti je treba, da imajo ribe veliko širše vidno polje, kot si ga ljudje lahko predstavljamo. Vidno polje v obliki stožca proti površini vode in njihov periferni vid jim dajeta veliko prednost pred plenilci, med katere spada tudi človek. Seveda

ne smemo pozabiti na pobočnico, ki jih opozori na vsako neobičajno dogajanje v vodi, in ne nazadnje: na njihov voh. Že pred samim začetku muharjenja je torej pomemben pristop do vode. Pri približevanju vodi izkoristite križje obrežnega rastja in grmovja, če pa ju ni,

za večino postrvjih aktivnosti. V spomladanskem času se podnevi, posebno v sončnih dneh, temperature lahko dvignejo tudi za 10 °C, zato se površinski del vode segreje in ribe postanejo aktivne. Najprimernejši čas za ribolov je od 13. do 16. ure popoldan.

Začetek muharške sezone na Krki

se sklonite in čim bolj pritihotapite do vode. Nekateri muharji se ribi, ki so jo videli, približajo celo po kolenih in v ta namen uporabljajo posebne silikonske kolenčnike. Torej: če vas postrv ne bo opazila, so vaše možnosti s pravilno ponujeno muho in pravilnim vodenjem ključ do uspeha. A slednje velja vso sezono, ne samo spomladi.

Izogibajte se bređenju po vodi, saj voda veliko bolje in hitreje prenaša zvoke, ki plašijo vedno previdne postrvi.

Kdaj za vodo v marcu

Biti za vodo ob zori v je prvih dneh sezone vsaj po mojih izkušnjah nesmiselno. Na trnku bo obvisela samo kakšna vloženska, ki se še ni prilagodila normalnim razmeram v odprti vodi. Zapomnite si, da so jutranje ure največkrat premrzle

Na kaj še moramo biti pozorni pred začetkom muharjenja

Opremo izbira vsak muhar po svojih željah in predvidevanjih. Zagotovo ne bomo izbrali muharice razreda #2 ali #3, če je voda motna in visoka. Razred #5 ali #6 bo ravno pravšen za vse naše potrebe na takšni vodi. Z muharico tega razreda bomo lahko lovili z ličinkami in manjšimi potezankami, če pa se okoli poldneva začnejo ribe dvigovati za suhimi muhami, bomo lahko lovili tudi tako. Kar pa zadeva muharške vrvice in predvrvice, bomo morali imeti v prvem mesecu muharške sezone pripravljenih nekaj različnih. Prav nam bodo prišle plavajoča in počasi toneča ter hitro toneča muharška vrvice. Za različne tipe vode in načine muharjenja bomo uporabili različne vrvice. Pri predvrvicah lahko začnemo s standardno dolžino 3 m in

premerom trnice 0,15 mm. Če med ribolovom naletimo na globlji tolmun, lahko dolžino predvrvice podaljšamo do 6 m v kombinaciji s plavajočo vrstico. Trnico prilagajamo velikosti rib, ki jih pričakujemo. Poskušajte uporabljati čim močnejše trnice, da boste postrv lahko spravili čim prej do sebe.

S čim bomo lovili postrvi v marcu

V tem času, ko ne bo prav veliko dogajanja na vodni površini, čeprav bodo izletavali posamezni osebkni enodnevnici, prodnici in dvokrilcev, se bomo morali osredotočiti predvsem na lov pod njo. Tam je še vedno obilica hrane za lačne postrvi, predvsem pri dnu vodotoka. Lovili bomo na težke ličinke enodnevnici, prodnici in mladoletnic na precej velikih

lovnega območja, če je le-to bilo zamrznjeno. Kjer je voda toplejša, so bile v ledu luknje, ki prav težko zamrznejo zaradi podzemnih izvirov tople vode, in če smo si jih zapomnili, ne bo težav. Na takih območjih so še posebno zanimivi predeli, kjer raste podvodno rastlinje, saj se tam vedno zadržuje obilo ličink, rakcev, črvičkov ..., ki so potencialna hrana postrvi, ki prav rade križarijo nad takšnimi predeli. Muho ponudite vzporedno s podvodnim rastlinjem in jo pustite potoniti na željeno globino, nato pa jo z zelo počasnimi kratkimi potegi vodite nazaj proti sebi. Pri tem rahlo trzajte z vrhom muharice levo – desno ter navzgor – navzdol, občasno naredite kratek premor, da se začne muha potapljati. Po navadi to postrv spodbudi k prijemu.

vica, bo prevelik in preden bo sunek ob zategu prišel do postrvi, bo le-ta muho že izpljunila. Zato je v tem obdobju muharjenje na kratki razdalji (od 5 do 10 metrov) veliko uspešnejše, ker imamo muharsko vrstico ves čas pod kontrolo. Pri tem vedno razmišljajte o prostoru, s katerega nameravate narediti svoj prvi met. Če ta ni najprimernejši glede na vaš cilj, vsekakor spremenite položaj, tako da boste na najprimernejšem mestu. Ne pozabite, da je ribo veliko lažje zategniti po toku navzdol kot po toku navzgor. Pri slednjem se velikokrat primeri, da ji muho potegnemo iz gobčka ali da je riba tako slabo zapeta, da se med utrujanjem sname. Posebno je to pomembno pri lovu z obteženimi potezankami »jig«.

V tem času med muharjenjem nikoli ne spreglejte prehodov iz plitvih brzic v globino in obratno, še posebno, če se nivo vode dviguje. Takrat se največje ribe premaknejo ravno v take predele, saj jim povišan vodostaj prinaša obilico sveže hrane.

Lov s potezankami

Pri lovu s plavajočo muharsko vrstico predložite potezanko navzgor po toku nad mesto, kjer predvidevate postrv. Nato dvignite muharico in naredite premet vrvice proti toku, kar bo muhi omogočilo, da se bo potopila na željeno globino. Poteg in pavza ali pa popolnoma brez vodenja s hitrostjo, ki jo določa vodni tok, bo v prvih dneh zadostovalo za lačne postrvi. Ne bojte se, da bi zgrešili prijem, če boste upoštevali samo dejstvo, da ste s primerno napeto vrstico v stalni povezavi z muho. Po drsti postrvi namreč zlepa ne zamudijo nobenega obilnejšega obroka in se odzovejo z močnim prijemom. Pri tem dokaj neaktivnem vodenju vam bodo v pomoč že same potezanke, posebno tiste, ki so izdelane iz marabuevih peres ali mehke zajčje dlake, ker so že samo zaradi materiala, iz katerega so zvezane, v vodi živahne. Ne pozabite tudi na različne kroglice, medeninaste in volframove, v prednjem delu potezanke, ki jo bodo hitro spravile v globino.

Pa še to: temne muhe za oblačne dneve in kalne vode, za sončne dneve in čiste vode pa svetle, svetlikajoče se potezanke.

Zaključek

Ne dovolite, da vas malo mraza ali snega odvrne od vašega najljubšega užitka za vodo. Lahko se namreč zgodi, da tako zamudite največjo ribo in najboljši, če ne najlepši ribolov v svojem življenju. Veliko uspeha vam želim, ko boste v tem hladnem mesecu preizkušali svoje moči in znanje.

Dober prijem in obilo zabave za vodo!

Vladimir Mikec

CDC-enodnevnica

Bela terminatorka

Izganjalec Marabu

Črna dvoperlna kamenjarka

številkah trnkov. Uporabljali bomo tudi različne potezanke, ki bodo verno posnemale ribice, črvičke in večje žuželke, ki živijo v vodi. Prav nam bodo prišli tudi različni domišljjski posnetki, ki prav v tem času dajo največ rezultatov. Ne bomo potrebovali muharskega telovnika, nabitega z množico muharskih škatlic, polnih različnih posnetkov žuželk. Ducat najljubših ličink, nekaj mokrih posnetkov in še kakšna potezanka je po navadi dovolj.

Katere tehnike bomo uporabljali pri ličinkarjenju

Če boste lovili na jezerih ali ribnikih, potem vzemite s seboj termometer, saj lahko le z njim ugotovite, kje so predeli vode, ki so tudi do 5 °C toplejši od okolice. Nekateri od vas take terene že poznate še iz zimskih obiskov vašega

Na tekoči vodi uporabljajte tehniko prostege plavanja muhe, angl. *dead drift*. Iz vode jo potegnite z Leisenringovim dvigom. To pomeni, da palico, ki ste jo ob spremljanju muhe polagoma spustili vzporedno z vodno gladino, počasi dvignete, ko muha pride v vidno polje ribe. Dvigajoča se palica in vodni tok dvigneta muho proti površini, kar za ribo pomeni zadnjo možnost, ko jo še lahko ujame ...

Svojo obteženo muho torej predložite čez tok in rahlo navzgor od predela, kjer pričakujete postrv. Muhi pustite, da potone do dna, nato pa hitro vlecite višek muharske vrvice nazaj proti sebi. Tako boste v stalnem stiku z muho, ko potuje s tokom. Bistveno je ravno to, da ohranjate ravno linijo z vabo, sicer ne bo časa za zateg ob prijemu ribe. Lok, ki ga bo na tej poti naredila muharska vr-

LOV

Zagledani v naravo!

**MEDNARODNI
SEJEM LOVSTVA
IN RIBIŠTVA**

**17. - 19. 4. 2015,
Gornja Radgona**

Za informacije o možnostih sodelovanja sta vam z veseljem na voljo:
Jana Dimec, projektni vodja sejma LOV,
T: 02 / 5642 108, E: jana.dimec@pomurski-sejem.si
ter Vesna Dajčman, projektni vodja sejma NATURO,
T: 02 / 5642 118, E: vesna@pomurski-sejem.si.

NATURO

Povezani z naravo!

**MEDNARODNI
SEJEM AKTIVNOSTI
IN ODDIHA
V NARAVI**

**17. - 19. 4. 2015,
Gornja Radgona**

Sulčarjeva izpoved

Iz občutkov in spoznanj se dostikrat rodijo želje. Sprva so majhne, neznatne kot drobtinice, ki se zakopljejo v misli. Če jih gojimo, zrastejo in obrodijo sad, postanejo vidne in resnične. Vrejo pod kožo in silijo na svetlo. Ob svojem času se prikradejo na plano, zasijejo kot utrinek. Trajajo le trenutek in hipoma izginejo, ugasnejo. Tako se uresničujejo vse naše majhne in velike želje, silovito in prehitro, minejo kot topel dih v mrzlem zimskem večeru. Vžgejo se nam v spomin, pot do nekaterih zbledi, najlepše pa tam ostanejo za vedno.

Vsako leto me na koncu sulčarske sezone preplavijo spomini minulih doživljanj ob slovenskih bistrskih rekah. Grejejo mi misli in v pričakovanju nove muharske sezone krajšajo večere. Sneženih ribiških dni ob nevi Savi ne bom pozabil nikoli, tudi prvega velikega sulca, ki sem ga ujel s pomočjo prijatelja in odličnega ribiča Zvoneta, ne. Premnogo dni in večerov sva v tovarštvu preživela ob vodi, kamor sva zahajala z željo po ulovu kralja voda.

Sulčelov sem vedno občutil kot plimovanje v meni, vsako leto v mogočnih valovih. Ne silovito, temveč spokojno, jasno in vseobsegajoče. Že od nekdaj je v meni, zadnje jeseni in zime je postal celo način življenja. Velikokrat sem se spraševal, od kod izvira silna želja po ribolovu teh skrivnostnih salmonidov. Je to ribolov, prijem, ulov ali uplen, morda mešanica naštetega ali pa le zadovoljstvo, da sem lahko ob reki? Nešteto ribolovnih dni je za mano, ko sem bolj ali manj neuspešno premetaval vabe, in ni mi jih žal. Šele zdaj spoznavam, da sem se kalil, spoznaval ribiške terene, obnašanje sulcev, pomen vodostaja, vab ... In užival! Sulčelova nikoli ne bom obvladal in to me neizmerno osrečuje. Naprej me ženejo le nova spoznanja, ki se stapljajo z mojo dušo vsakič, ko se vrnem domov s prijemom ali brez njega.

Nimam spektakularnih ulovov, kot nekateri drugi ribiči, ki preživijo ob vodi tudi do sto dni na leto. Za število ulovljenih sulcev se ne zanimam kaj dosti, niti se ne oziram na uspešnost zaseka. Prav tako me ne zanimajo centimetri in število ribolovnih dni. V tem pogledu se nekateri sulčarji, ki jih opazujem, spreminjajo v obsedence. Videti je, kot bi jih zajela otopela histerija, podlegli so vročičnemu tekmovanju med seboj, ne z ribo. Plemenitejši čas je minil, sprostivte ob vodi skorajda ni več. V digitalni dobi so pomembne fotografije (veliko fotografij!) le največjih sulcev. V eni sezoni jih mora ribič ujeti čim več, da so prijatelji in druga ribiška javnost zavistni. Stari ribič Vinko iz Bele krajine nam je, takrat še rosno mladim nadebudnežem, položil na srce, naj preziramo poganjke zla, opevamo intimo in preganjamo zmedo v mislih. Vse drugo naj bi vodilo v ribiški delirij.

Željo po ulovu velikega sulca sem prvič začutil, ko sem v ribiškem domu RD Barje v Ljubljani gledal fotografije ujetih sulcev iz Ljubljane in Gradašči. Takrat je Ljubljana veljala za reko, v kateri živi veliko krasnih sulcev. Strast me je dokončno prevzela na skupnem sulčelovu, ko je neki ribič ujel okoli 95 cm velikega debeluščka kar sredi dneva.

Dolgo se ni zgodilo nič. Nekega vročega junija, ko sva s prijateljem Zvonetom malicala slovenske dobrote v domačiji nad Spodnjo Idrijo, pa je pogovor nanesel tudi na ribiške aktivnosti pozimi. S sulčelovom sva začela še isto jesen na Kolpi, ker spremstvo članov ni bilo obvezno. Dovolilnice sva kupila na bencinski črpalki v Kočevju, nato pa sva šla k prijatelju po nekaj sulčarskih vab. Z ribolovom sva začela pod nekim jezom, nedaleč od mejnega prehoda. Spominjam se, da sem lovil kar s srednje lahke palice za ščuke, ki je imela akcijo od 40 do 80 gramov. Metal sem majhne silikonske ribe srebrne barve z enojčkom, v torbi pa sem imel tudi dva cofa in tri spužvaste kapeljne. Pojma nisem imel, kako naj lovim z njimi.

Večino časa sem premetaval silikonske ribe in v kanjonu mi je med skalami celo prijel manjši sulec, ki se mi je snel pod nogami. Nisem obupal. Ciljev ali želja po metrskih sulcih nisem čutil, kar se mi zdaj, ko se ozrem nazaj, zdi prav. Sčasoma so tudi sulci začeli prijemati pogosteje. Poleg Kolpe sva z Zvonetom lovila še na drugih revirjih po Sloveniji, recimo na Savi pred Litijo, na Savi Bohinjki in na radovljiški Savi. Srečo sem poskusil tudi na Gradašči, Malem grabnu in Ljubljani, ki ima sloves težke vode, pa na Savinji in Sori. Strast naju je gnala v Bosno, na Hrvaško, v Nemčijo in Avstrijo, kjer sva doživela celo manjši snežni plaz; zasul naju je do vratu, ko sva prečila neko travnato pobočje ob Dravi. Prestrašena sva takoj pobegnila nazaj v hotel.

Spominjam se, da sem vmes že obupal, sulca več mesecev niti videl nisem, kaj šele ujel. Na srečo me je spodbujal Zvone, ki je sulčelov primerjal z ribolovom lososov na Irskem. To mi je dalo novega vetra in prav na hitro sem si kupil solidno palico, kolesce in množico vab. Željan sem pričakal novo sezono, ki je bila hitro tu.

Prvi spopad z velikim sulcem sem doživel na Savi pri Kresnicah, kjer se reka zliva čez široke skale in oblikuje veličasten tolmun. Pod srebrnimi penami se voda vrtinči in na več mestih ustvarja curke, med njimi pa mirne in globoke zatone. Nekega decembrskega dne sem tam stal na levem bregu in v vodo metal veliko in težko srebrno silikonsko ribo. Počasi in preudarno sem jo vodil mimo podvodnih čeri in po potopljeni sipini, da se je za njo rahlo kalila voda. Po dobrih petnajstih minutah se je vaba nenadoma ustavila, vrh palice pa je začel silovito utripati. Viharno sem zategnil in ga zapel. Sulec je stresel s koščeno glavo in se jadrno spustil v globino med skale, ki sem jih čutil na laksu, ki je zavoljo sulčeve teže in nazobčanega kamenja nenadoma popustil. Zarobantil sem, v rokah pa mi je ostal prazen konec laksa in spomin na veliko ribo, ki je s prijemom morda osrečila katerega drugega ribiča.

Sončno januarsko nedeljo sem od Zvoneta dobil SMS-sporočilo, v katerem me je spraševal, če bi prihodnji teden odšla na sulca. Ker smo bili ravno na Rinži in smo lovili ščuke, pa še veliko dela sem imel, sem z odgovorom odlašal. Odpisal sem mu šele dopoldne naslednjega dne. Odgovor sem hitro prejel; če bi šla na Gorenjsko, na Savo, kar tako na hitro, do teme.

V službi se mi je mudilo in doma sem vse pridno postoril predčasno, da sem lahko lovil brez skrbi. Zvone je prišel do mene ob pol treh popoldne in opremo sva naložila v avto. Med potjo proti Gorenjski sva kot vedno klepetala o sulcih, načinu prijema, vremenskih okoliščinah, vabah in revirjih. Omenil sem mu, da sem napet zaradi dela in obveznosti. Pošalil se je, da sem podoben sulcem in čutim spremembo vremena. Nato sva govorila o vabah in se strinjala, da so najboljše vabe voblerji in cofi. V spužvaste kapeljne, denimo, nisva verjela.

Med hribi je ob cesti in po poljih ležala debela snežna odeja. Asfaltna pot je bila skrbno očiščena, kolovoz, ki je med smrekami vodil do družinske brunarice, pa je bil nedotaknjen. Z Zvonetom sva peš odšla do nadstreška in v notranjost, na toplo. Postregla sva si z viskijem in sedé čakala

na Rikija, čuvaja in lovca iz okolice Jesenic. Bil je točen, napisal nama je dovolilnici, jaz pa sem mu v zahvalo poklonil domačo divjačinsko salamo.

Ob približno pol petih popoldne sva se pripeljala k samotni hiši na desnem bregu Save, nasproti manjšega zaselka, od katerega je dišalo po zažganem lubju. Na levi strani je globočina, ki se nadaljuje v širok iztek, nato pa se reka zaleti v veliko dolomitno skalo, oblikuje velik tolmun in oster desni zavoj.

Hitro sem se preoblekel, obul škornje in sestavil ribiško palico. Karabin iz jeklene žice sem na močan laks navezal že doma. Naučil sem se, da so vozli, ki jih naredim na mrzlem zraku, slabši od tistih, ki jih zvežem doma na toplem. Ko sva bila po kakih desetih minutah oba pripravljena, sva mirno odšla k vodi. Vse je bilo tiho, le reka je žuborela in sem in tja je kriknila oddaljena vrana. Bil sem brez pričakovanj, v očeh sem še čutil alkohol od nedavno popitega viskija. Z Zvonetom sva bila, kot vedno tik pred ribolovom, brez besed.

Ko sva si že izbrala predel, kjer bova lovila, sva postala v goščavi za nekaj deset minut in opazovala naravo, kako se pripravlja na spanje. Zrak v dolini se je gostil, shladilo se je. Ptice so počasi potihnile, sem in tja se je med drevesi zaslišal droben pok, ko je suha veja popustila in padla na tla, ali ko se je z drevesa usul kos južnega snega. Nebo se je obarvalo turkizno modro in rožnato. Zadnji izdihljaj čarobnega dne, ki Zemlji šepne slovo pred prihajajočo nočjo.

Po prstih sva stopila do vode, nato pa z dvignjenega brega metala vabe v motno vodo, ki je drla z leve proti desni. Nisva se obremenjevala, kako bi zapetega sulca pripeljala do sebe. Na delu, kjer sem lovil, je bila reka dobra dva metra pod menoj ... Prijatelj je lovil na moji levi z voblerjem, jaz pa sem metal spužvastega kapeljna. Počasi sem ga vodil po dnu in bilo mi je vseeno, če zapnem, v ribiškem nahrbtniku sem jih imel še dovolj. Tolmun, v katerem sva začela z ribolovom, je bil le uvod v pravi sulčelov, ki sva si ga želela privoščiti nekaj sto metrov po toku navzdol. Vedela sva, da tam živi šest ali sedem velikih sulcev.

Prišla sva do ribičem dobro znanega kraja, velikega ovinka, kjer z leve strani Savo strogo omejuje visoka skala, velika kot manjši stanovanjski blok. Najprej sva previdno stopila na sipino, s katere sva metala v plitvejšo vodo na najini levi. Oba sva lovila s srednje tonečimi voblerji, velikosti 18 cm, znanega slovenskega proizvajalca. Ko se je že začelo mračiti, sem z grozo ugotovil, da se je »žlička« edinega takega voblerja, ki sem ga še imel pri sebi, iztaknila. Pokazal sem ga Zvonetu in rekel je, da ga bo vzel in odnesel v popravilo. Ni mi preostalo drugega, kot da sem navezal novo vabo in znova sem se odločil za spužvastega kapeljna, ker je dokaj velik in težak. Z njim lahko ribič preprosto prelovi

dno, kjer naj bi bili največji in najlepši sulci. V trenutkih, ko sem kapeljna ali peša, kot mu po domače rečejo sulčarji, natikal na karabin, sem razmišljal, v kakšni prednosti je Zvone. Mirno je metal vabe in lovil, jaz pa sem se moral ubadati z menjavo pokvarjene vabe ... Pa še peša si izbral, modrijan; zapel boš na dno in se mučil z odpenjanjem ali morebitnim novim navezovanjem karabina, če boš vse skupaj utrgal, sem si mislil. Na koncu sem vabo dokaj hitro namestil in nekajkrat vrgel, nato pa sva se z Zvonetom odločila, da

se vejo. Srce mi je zadrhtelo in po žilah je šinil adrenalin. To je vznemirjenje, ki ga verjetno občutijo le ribiči in lovci! Že iz navade sem poševno zategnil in sulec na drugi strani je podivjal. Stresal je z glavo in se želel znebiti bodečega tujka v gobcu, jaz pa sem zategnil še enkrat, za vsak primer. Sulec se je boril, a ne preveč, in pomislil sem, da je velik od 70 do 80 centimetrov. Držal sem stik z njim, da se ne bi odpel, in samozavestno navijal laks k sebi. Sila trzajoče ribe na drugi strani je bila vedno močnejša, sunke divjega mogočnega pa je

Iz občutkov in spoznanj se dostikrat rodijo želje. Sprva so majhne, neznatne kot drobtinice, ki se zakopljejo v misli. Če jih gojimo, zrastejo in obrodijo sad, postanejo vidne in resnične.

bova pretipala vodo malo nižje. Najin cilj je bil tolmun Pod žagarijo, kakih 200 metrov nižje. S sipine sva se skobacala nazaj na kopno in čez korenine; Zvone je odšel malo nižje, jaz pa sem se odločil, da bom poskusil v predelu tik pred skalovjem na nasprotni strani reke, ki se naglo spušča v globino. Na tistem mestu je Sava široka le kakih dvajset metrov, globoka pa od 3 do 4 metre. Na obali sem imel nemalo težav, saj je bilo ribolovno mesto zelo neudobno. Z vseh strani so molele veje, tako da vrha palice nisem mogel niti dobro dvigniti. Z leve strani me je omejevalo še deblo velikega drevesa, a se zaradi tega nisem vznemirjal.

Kolikor je bilo mogoče tiho in nežno sem pristopil do skrajnega roba brežine in težko vabo zanihal proti nasprotni strani reke. Z neba se je spuščala noč, toda svetlo je bilo še ravno toliko, da sem videl, kje je vaba padla v vodo. Zaprl sem preklopnico na kolescu in počasi potegnil, nato pa je sledilo presenečenje. Vaba se je ustavila, a ne takoj, temveč je bil občutek bolj podoben, kot bi zapel v premikajočo

deloma blažil laks, deloma vrh palice. Riba je togotno suvala z glavo in rinila k dnu. Vmes sem jo nekajkrat dvignil h gladini, kjer je z repom udarila po vodi in zvok čofotanja je odmeval med skalovjem.

Zaklical sem Zvonetu, da ga imam. Sprva me ni dobro razumel in je vpil nazaj, da me čaka, zato sem se zadrhl še enkrat in zdelo se mi je, da k meni hodi celo večnost. Vmes sem odločno navijal laks in stemnilo se je. Prižgal sem naglavno lučko in Zvone se je, ko je bil končno pri meni, splazil po bregu navzdol, kjer je zabredel v vodo. Tam je bila, hvala bogu, globoka le kakega pol metra. Opozoril sem ga na veje in da ne morem visoko dvigniti palice. Stal je v vodi in mirno čakal na trenutek, ko bi sulca pripeljal do njega. A ni šlo vse tako zlahka, plemeniti gospod se ni dal ukrotiti. Zvone je ponavljal le: »Samo mirno, samo mirno in počasi,« ko je začel sulec ropotati pod najinimi nogami. Toda bil sem popolnoma miren, le voda je pljuskala naokoli in pred očmi se mi je zaradi izdihanega zraka v soju svetilke delal oblak megle.

Sulec se je končno vdano ulegel na bok. Zvone je prijel laks in ga povlekel do sebe, nato pa počasi s prsti segel pod gobec, da bi ga prijel. Zadržal sem dih in uspelo mu je. Kralja voda je brez težav dvignil v zrak, jaz pa sem spustil palico in mu pomagal na breg. Bil je prav lep in velik sulec, ocenila sva ga na dober meter. Pridušeno sem vzkliknil: »Ja!« Zvone je plemenito ribo položil na mrzla in gola tla pod smrekami, v glavi pa sem čutil množico nepopisno evforičnih misli. V meni je plapolalo zmagoslavje. Več let sem ga lovil in ga končno tudi ujel prav tam, kjer se je pred leti sreča nasmehnila tudi mojemu sulčarskemu prijatelju Zvonetu.

Menda se prvega merskega sulca spodobiti upleniti. Tudi z mojim se je zgodilo tako. Ne toliko zato, da se ne bi od zavrnjenega blagra zameril sv. Petru, zavetniku ribičev, temveč od same vročične sle, ki je žarela iz mene. Par bridkih udarcev z močno palico po glavi in moj lovski nagon je bil potešen. Velikanovo telo se je streslo in živo bitje je postalo kos mesa, sladka nežnost je bila premagana. Še je dišal po mešanici travniških začimb in sveže krvi. Ko je ležal na kamniti mizi pred ribiško kočjo, kamor smo ga nesli na uradno tehtanje in merjenje, je skoraj popolnoma izgubil sijaj, ki ga je krasil še nedolgo tega. Pošteno smo ga zalili in krokali do polnoči. Sulčjemu telesu se je med tem vrnila prvotna granitna podoba z bakrenim odtenkom in črnimi pikami. Le oči so postale motne, svetloba v njih je izginila. Opazoval sem jih v mesečini in premišljal, če se ni morda skrila med čredo zvezd nad nami. Te so se mi v tistem trenutku zazdele kot lesk sulčjih oči, ki na koncu vselej roma v višave mogočne večnosti.

Nace Nouvel

Ribiški sejmi v letu 2015

Nekaj pomembnih ribiških sejmov po Evropi je letos že za nami. Za nas sta bila posebno zanimiva sejma v Vicenzi in Saint Etiennu. Prvi, ki je potekal od 7. do 9. februarja, je največji ribiški sejem v sosednji Italiji. Letos so ga prvič zelo uspešno organizirali kot samostojen sejem. Prejšnja leta so ga organizirali skupaj s sejemom lova. Drugi je sejem SA.NA.M.A., mednarodni sejem muharjenja v Saint Etiennu v Franciji. Na njem smo se predstavili tudi slovenski ribiči.

April

- 10. do 12. 4. REVIER & WASSER – Mednarodni sejem lova, ribolova in narave, Gradec, Avstrija
- 17. do 19. 4. LOV – Mednarodni sejem lovstva in ribištva, Gornja Radgona
- 18. do 19. 4. EWF – mednarodni muharski sejem, grad Fürstenfeld pri Münchnu, Nemčija

Junij

- 11. do 13. 6. EFTTEX – evropski poslovni sejem ribiške opreme, Varšava, Poljska

Oktober

- 7. do 11. 10. LORIST – mednarodni sejem lova, ribolova in športa, Novi Sad, Srbija

December

- 3. do 6. 12. PFERD & JAGD – mednarodni sejem konjeniškega športa, lova in ribolova, Hannover, Nemčija

Objavljeni pregled ni popoln spisek sejmov na temo ribištva, ribiške opreme in ribolovnega turizma, ki jih pripravljajo sejemske hiše v Evropi. Večinoma gre za sejme v sosednjih ali bližnjih evropskih državah, ki so za naše bralce najbolj zanimivi z vidika obiska. Čisto poseben je sejem EFTTEX, ki je namenjen le poslovnim obiskovalcem in ga vsako leto v drugi evropski državi prireja evropsko združenje proizvajalcev ribiške opreme EFTTA. Pregled sejmov je narejen na podlagi sejmskih koledarjev, ki so jih objavili posamezni sejmi. Ker med letom pogosto nastajajo spremembe in celo odpovedi posameznih prireditelj, bralcem svetujemo, naj pred odhodom na sejem pri organizatorju sejma ali na njegovi spletni strani še enkrat preverijo termin.

Izbor pripravil: Borut Jerše

● V SPOMIN

Karol Koblar

(1944–2014)

Lani, 4. decembra, nas je pretresla novica, da je naše vrste po kratki, a zahrbtni bolezni za vedno zapustil naš dolgoletni član Karol Koblar.

Korl, kot smo ga klicali ribiči, je bil z dušo in telesom ribič in dober prijatelj. Že v mladosti je bilo jasno, da bo postal zavzet ribič. Kot mladi ribič se je naprej vpisal v RD Jesenice, saj je stanoval blizu Save Dolinke, a se je kmalu preselil v Radovljico, kjer se je leta 1964 vpisal v RD Radovljica in leto kasneje opravil

ribiški izpit. V tej RD je bil član skoraj dve desetletji, nato pa je leta 1983 iz nje izstopil in se vpisal v RD Bled, katere član je bil do zadnjega.

Karol je bil znan po svoji zavzetosti ter marljivosti, če je bilo treba kar koli postoriti v ribiški družini. Bil je nepogrešljiv člen pri čistilnih in delovnih akcijah, vse dokler mu tega ni preprečila nesreča na delovnem mestu. Od takrat naprej je zaradi invalidnosti večji del ribaril. Najraje je zahajal k Blejskemu jezeru, kjer je bil znan po svoji strokovnosti pri ribolovu ter ribiških uspehih, saj skoraj ni bilo leta, da se ne bi v družini pogovarjali o njegovem lepem ulovu. Tudi Sava Bohinjka mu ni bila tuja, čeprav je zaradi invalidnosti ribaril le v zadnjem revirju, ki še vedno dopušča uporabo vodne kroglice. Mu-

harjenje je bilo zanj pač neizvedljivo. Voda mu je pomenila mir in počitek; to je najraje preživljal s prijatelji.

Ker je bil vedno pripravljen pomagati pri različnih dejavnostih društva, je leta 2006 opravil tudi državni izpit za sodnika na tekmovanjih v lovu rib z umetno muho. Leta 2007 je bil izvoljen za predsednika RD Bled, funkcijo pa je opravljal eno leto.

Pečata, ki ga je s svojim delom in značajem pustil v dobrih petdesetih letih v treh družinah, ni mogoče pozabiti.

Korl, žal te ne bomo več videvali ob Blejskem jezeru in kramljali s tabo, ne ob Savi Bohinjki, ampak verjemi, ne bomo te pozabili, v naših srcih boš vedno živel. Hvala ti.

RD Bled

IZ KUHARSKE BELEŽNICE GOJKA ŠKORIČA

Pašteta iz prekajene postrvi v ovoju iz masla

V prejšnji številki smo začeli s predstavitevijo kuharskih receptov Gojka Škoriča - Gojca za različne načine priprave sladkovodnih rib. Tokrat predstavljamo dve pašteti: iz prekajene postrvi in prekajenega soma. Lahko uporabimo tudi katero drugo vrsto prekajenih sladkovodnih rib; zelo dobre so prekajene podusti, krapi, linji in podobno. Težava je le v tem, da je do njih težje priti, razen če jih prekajamo sami ali pa prijatelji.

Pašteta iz prekajene postrvi

Za pripravo paštete za štiri osebe potrebujemo: 500 g prekajene postrvi, 80 g majoneze, 1 dl kisle smetane, limonino lupino (iz neškropljenih limon), sok ene polovice limone, 0,1 dl olivnega olja, konjak (ali

Pašteta iz prekajenega soma, postrežena na tankih rezinah bagete.

vinjak – po želji), belo suho vino (po želji), peteršilj, rožmarin, žajbelj, koper, sol, beli poper, 200 g masla za ovoj.

Maslo pustimo na sobni temperaturi. Na pult raztegnemo PVC-folijo, po njej namažemo maslo in jo pokrijemo z drugo PVC-folijo. Razvaljamo z valjarjem za testo, da dobimo enakomerno debelino plasti masla. Skupaj s folijo ga položimo v kalup (model),

odstranimo vrhno folijo in napolnimo s pašteto.

Priprava paštete

Postrv filiramo, odstranimo kožo, glavo in kosti. Tri četrtine mesa zmiksamo, četrtino prihranimo. V multipraktik damo meso postrvi, dodamo kisló smetano, olivno olje, limonin sok in lupino, pa še majonezo, konjak ali vinjak, belo suho vino ter po želji ribje začimbe, posolimo in popopravimo. Vse skupaj dobro zmiksamo in z dobljeno maso napolnimo model do polovice. V sredini modela po dolžini dodamo koščke mesa, ki smo jih prihranili, in potem zapolnimo z ostankom paštete. Tako dosežemo, da bodo v pašteti, ko bo narezana, v sredini koščki mesa, kar je videti še posebno lepo za predstavitev oziroma postrežbo.

Pašteto damo za dobro uro v hladilnik. Ohlajeno zvrnemo iz modela, odstranimo PVC-folijo, narežemo na kose, okrasimo s kolesci rdeče paprike ali lističem peteršilja in postrežemo z opečenim kruhom.

Pašteta iz prekajenega soma

Postopek priprave je enak kot pri pripravi paštete iz prekajene postrvi, ki smo ju opisali. Je pa somovo meso mnogo bolj čvrsto in se po okusu precej razlikuje od postrvi. Gojč bralcem priporoča, naj poleg navedenih sestavin za prekajeno postrv v pašteto vmešajo še hren.

Zanimiva je tudi pašteta, v katero vmešamo malo tartufov.

K paštetam priporočamo dober sauvignon – suh, lahko tudi polsuh.

Borut Jerše

TERMO ŠKORNI

Izredno topli, lahki in povsem nepremočljivi škornji, ki segajo do kolen. Podplati je čvrsti, preprečuje zdrse in nudi dober oprijem na spolzkih tleh, pa tudi na gladki skali in ledu. Škorenj je udoben in omogoča dolgotrajno hojo po različnem terenu, tudi po snegu in ledu.

Sestava škornja:

- OVČJA VOLNA
- EVA MATERIAL Z MEMORČU
- FILE
- TOPLIŠNO IZOLACIJSKA FOLJA

TAKO TOPLI IN LAHKI ŠKORNIJEV SE NISTE IMELI

IZBERITE SI NAJUSPEŠNEJŠI DAN ZA RIBOLOV

NA OSNOVI HERSCHLOVEGA VREMENSKEGA KLJUČA VAM SVETUJEMO NAJPRIMERNEJŠE DNI ZA USPEŠEN RIBOLOV:

2015	○	☾	●	☽																												
MAREC	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
SALMONIDI	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
CIPRINIDI	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲
2015	○	☾	●	☽																												
APRIL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
SALMONIDI	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	
CIPRINIDI	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	

LEGENDA: SALMONIDI ● DOBER UL OV ○ SLAB UL OV ☾ SREDNJI UL OV ● DOBER UL OV ▲ SREDNJI UL OV △ SLAB UL OV

Popravek

V Ribiču, 1,2/2015, smo na strani s kapitalnimi ulovi pomotoma zapisali, da je ribič Zdravko Novak svojega sulca ujel v delu Savinje, s katero gospodari RD Mozirje. Ujel ga je v delu, s katerim gospodari RD Šempeter. Za neljubo napako se vsem prizadetim opravičujemo.

Uredništvo

Ribiška družina: **Bled**

Voda (revir): **Blejsko jezero**

Vrsta ribe: **ščuka**

Dolžina (cm); teža (kg): **86 cm; ***

Način lova in vaba: **vijačenje, silikonska ribica**

Datum ulova: **november 2014**

Ujel: **Nik Šavli**

Naslov: **Nova Gorica**

Ribiška družina: **Novo mesto**

Voda (revir): **Krka K3**

Vrsta ribe: **som**

Dolžina (cm); teža (kg): **171 cm; 28 kg**

Način lova in vaba: **vijačenje, silikonska ribica**

Datum ulova: **2. december 2014**

Ujel: **Tomaž Tramte**

Naslov: *****

Ribiška družina: **Ljutomer**

Voda (revir): **Ščavnica**

Vrsta ribe: **smuč**

Dolžina (cm); teža (kg): **81 cm; 6,2 kg**

Način lova in vaba: **vijačenje, silikonska ribica**

Datum ulova: **15. november 2014**

Ujel: **Ljubo Novak**

Naslov: **Ljutomer**

Ribiška družina: **Voglajna**

Voda (revir): **Slivniško jezero**

Vrsta ribe: **krap**

Dolžina (cm); teža (kg): **105 cm; 28 kg**

Način lova in vaba: **talni ribolov, bojli**

Datum ulova: **19. december 2014**

Ujel: **Željko Pušnik**

Naslov: **Planina pri Sevnici**

Ribiška družina: **Vevče**

Voda (revir): **Ljubljana, revir 47**

Vrsta ribe: **ščuka**

Dolžina (cm); teža (kg): **98 cm; 7,1 kg**

Način ribolova in vaba: *****

Datum ulova: **31. januar 2015**

Ujel: **Antun Grigič**

Naslov: *****

Zavod za ribištvo Slovenije

Voda (revir): **Sava Bohinjka**

Vrsta ribe: **sulec**

Dolžina (cm); teža (kg): **103 cm; 11,9 kg**

Način lova in vaba: **vijačenje, vobler**

Datum ulova: **27. januar 2015**

Ujel: **Bojan Cestar**

Naslov: **Ljubljana**

Ribiška družina: **Radovljica**

Voda (revir): **Sava**

Vrsta ribe: **sulec**

Dolžina (cm); teža (kg): **99 cm; ***

Način lova in vaba: **vijačenje, spužvasti kapelj**

Datum ulova: **28. januar 2015**

Ujel: **Jure Ušeničnik Schifferstein**

Naslov: **Ljubljana**

Ribiška družina: **Radovljica**

Voda (revir): **Sava**

Vrsta ribe: **sulec**

Dolžina (cm); teža (kg): **102 cm; ***

Način lova in vaba: **vijačenje, vobler**

Datum ulova: **9. februar 2015**

Ujel: **Bojan Cestar**

Naslov: **Ljubljana**

Prporočilo, kolikšne naj bi bile minimalne mere trofejnih rib, je bilo objavljeno v Ribiču, 4/2006, najdete pa ga tudi na spletni strani Ribiške zveze Slovenije: <http://www.ribiska-zveza.si/ribolov/pogosta-vprasanja>.

Košćak (*Austropotamobius torrentium*) (foto anja)